

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V upravi prejeman mesečno . . 1-70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . . . 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Ilustrati: ==
 Enostolpna petlitrata (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 18 v
 za dvakrat . . . . . " 15 "
 za trikrat . . . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabavale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petlitrata po 2 vln.
 == Poslano: ==
 enostolpna petlitrata po 40 vln.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 183.

Dr. J. K.: Angleška perfidnost v Azijski Turčiji.

Dva nagiba nas vodita, da opozarjamo našo javnost na važnost takozvane bagdadske železnice. Ravno ta reč namreč jasno osvetljuje angleško perfidnost v sedanji vojski, ki hoče z njo Anglež podreti vseh drugih držav kolonialno moč v Afriki, a še bolj oslabiti Nemčijo, streti njen gospodarski vpliv v Mali Aziji, ki je navezan na bagdadsko železnico, in položiti svojo trdo roko na Arabijo in Mezopotamijo, da bo od Egipta do indijskih mej nemoteno Englishman gospodaril in skrbel za svoj ideal, polni žep na račun drugih narodov.

Drugi vzrok je pa pomen Male Azije za našo avstrijsko obrt in trgovino. Sedanja vojska bo — to trdno upamo — Francozu in Angležu pristrigla peroti v našem bližnjem vzhodu in s tem omogočila tudi nam, da se gospodarsko okoristimo v Siriji, Mali Aziji in Mezopotamiji. Parkrat se je že v javnosti sprožila ta misel. Ob predzadnjem delegacijskem zasedanju je madjarski magnat Lanczy v daljšem govoru razlagal, kako važno je, da dobi naša država stopnjo v Mali Aziji in sosednjih pokrajinah. Zdaj je čas, da se pripravimo na to.

Ozemlje bagdadske železnice.

Mala Azija (Anatolija; turško: Anasbli) je po večini zanemarjena; ogromne puste čakajo melioracij; ko bi se jim napeljala voda, bi se izpremenile v raj. V dolinah, kjer se pretakajo reke in v vzhodni gora (Taurus, Antitaurus, Erdžiš, Akdag) se kaže, kam bi moglo to ozemlje pod večjo roko; smokve, trta, oranže, oljke, opij, anis vspevajo sijajno; posebno je pa znamenita rodovitnost za bombaž. Trgi: Adalia, Taurus, Adana, Manissa.) V taki bližini Evrope — bombaž! Kaj to pomeni za našo državo, ki na svojem ne pridela ni kosmiča, ki pa porabi ogromne množine, da se po tekstilni industriji predelane prodajo doma in na tujem. Za to industrijo bi bilo neizmernega pomena, ko bi si zagotovili v obližju dobavo potrebnih surovin.

Obrežje ima vse polno krasnih pristanišč, ob njih in v obližju pa važna trgovska mesta. Smirna ima n. pr. 201 tisoč prebivalcev.

Mezopotamija — planjava na dolinem Evfratu in Tigrisu. Asirci in Babilonci so imeli umetne vodotoke, ki so z njimi napajali to rodovito zemljo; danes so razpadli in ta nekdanj tako bogata pokrajina je v velikem delu opuščena. V posamnih krajih se pride luje žito in razni sadeži v velikih množinah. Glavno mesto je Bagdad (145.000 prebivalcev); Basra ob Šat el Arabu je pristanišče za manjše trgovske ladje, od koder je pot po reki v Perški zaliv.

Sirija rodi tudi na svojih oazah žita, oljk, smokve, grozdja in bombaža. Alapo (127.000 prebivalcev) veže karavane iz Male Azije, Armenije in Mezopotamije, ker je v obližju pristanišča v Sredozemskem morju Alexandrette (Iskandum). Tudi Damask (120.000 prebivalcev) je važno trgovsko mesto, najvažnejše pa Beirut (119.000 prebivalcev) z zelo pripravnim pristaniščem; na leto ima dva in pol milijona ton pomorskega prometa.

Armenija in Kurdistan na severovzhodu in Arabija na jugu so tudi zemljišče in že zdaj tudi trgovsko zvezane z Malo Azijo in Mezopotamijo, ki je obenem važno prehodno ozemlje v Perzijo.

Angleški načrti.

Vse imenovane pokrajine so imele po suhem do najnovejšega časa (železnica v Meko služi pravzaprav le romarjem) samo karavanski promet, ki je drag in obenem silno nevaren zlasti po arabskem in kurdskem ozemlju. Angleži so že nekaj desetletij sem spoznali, kako važne bi bile tod železniške zveze; stopili so na plan z raznovrstnimi načrti, ki so pa na prvi pogled merili samo na to, da bi se zvezal Suec s perškim zalivom, in da bi se tudi Arabija odprla samo zanje. Ko bi se bili izpeljali, bi bili decentralizirali te pokrajine, jih odtrgali od turškega glavnega mesta in vdinjali vse te velikanske prostore samo svoji politiki. Glavni progi

njihovega načrta, ki ga je podrobno izdelal inženjer Sir Willcock, kateri je v Egiptu izpeljal velikansko namakalno delo, sta Port Said Akaba (na vzhodni strani Sinajskega polotoka), ki so jo Angleži leta 1896. zvičajno spravili pod se in tam uredili močno opiralnišče za svojo pohlepnost po Arabiji in zvezi Rdečega morja in Perškega zaliva. Iz Akabe imajo dva načrta; eden od tam preko Maana na progi Damask-Meka v Bagdad; drugi iz Akabe naravnost v Kuvajt v Perškem zalivu. Za zvezo Sirije z Bagdadom so pa hoteli imeti progo Tripoli—Palmira (odcebek Damask-Palmira) Bagdad. Bosra—Mala Azija in Mezopotamija naj bi se z dovodnimi železnicami zvezale s to glavno progo, ki bi pomenila odtrganje teh pokrajin od turškega središča najprej trgovsko, kasneje pa tudi gotovo politično odvisnost od Angležev. Od Egipta do indijskih mej bi si po ti poti Anglež zagotovil svojo moč v ogromno škodo drugih držav, ki imajo po svoji legi v teh pokrajinah najbližje trge in najlepšo prilžnost za svoj in njihov gospodarski napredek. Nevedne angleške namere je izjavila bagdadska železnica, oziroma nemška diplomacija, ki je Turka pridobila zase in dosegla s tem, da se je uprl angleškimi načrtom. Sir Wilecox je premetno ponujal, da bo Angleška indijske in egiptovske moslime naseljevala po Mali Aziji in Mezopotamiji in samo ne rabila za delavce pri gradnji. Z angleško pomočjo si je že mnogo Egiptanov kupilo posestva v Siriji.

V zvezi s tem umevamo še mnogo bolj angleško politiko, ki bi rada kalifat od Turkov prenesla na Arabce. Zatrjevanja, da moslimanski svetli krajev ne bi mogla angleška vlada pustiti pod vplivom kake tuje vevlasti so nam zdaj jasna. Anglež se laska moslimom, da hoče braniti njihova svetišča (Meko, Medino); dela pa na to, da bi Arabija prišla podenaj, z njo tudi ti kraji, in s tem tudi šejk v Mekki — prihodnji moslimski kalif. Pa hoče veljati za krščansko državo in zlasti zdaj slepomiši s tem, da se obrača proti Turku. Kot beli dan je jasno: turško državo je doslej parkrat branila izključno iz svojih kramarskih namenov; l. 1853—1854. je v krimski vojski in l. 1878. pri St. Stefanu zavrila Rusijo, da ni uničila evropske

Turčije. Zdaj je z njo zvezana, ker sodi, da je prišel ugoden čas za to, da postane sama moslimska vevlast, in da vso moč, ki jo ima islam na svoje vernike izrabi za svoje imperialistične namene. Afrikanke in azijske moslime hoče dobiti v ogromni večini pod se. Od Viktorije Njanse čez Arabijo, Mezopotamijo, južno Perzijo, Afganistan, Indijo do Malake z vsem vzhodnim Sudanom in celim nilskim ozemljem bi rada zajela. Temu namenu služi njena pogodba z Rusijo v Perziji; v njegovo doseglo je šla sedaj v vojsko.

Obstoj turške države v Aziji ima sedaj ogromen pomen. Izraba islama za angleški imperializem je na vsak način krščanski misli in mirnemu razvoju krščanskih vevlasti mnogo nevarnejša, nego Turčija, ki se itak ne bo mogla zdržati, če ne krene na nova pota, katere razpad v sedanjem času po angleških načrtih bi pa neizmerno škodoval najvažnejšim interesom krščanske kulture.

Zasledujemo angleško politiko, kako gre smoteno naprej, da si ustanovi v Sredozemskem morju (in to gre direktno tudi na naš račun!) neomejeno gospodstvo. (kar naj bi vpošteval zdaj laški protiaustrijski hujskač!) in potlej dalje v Afriki in Aziji.

L. 1704. si je osvojil Anglež Gibraltar, ki varuje zahodni vhod v Sredozemsko morje; l. 1814. Malto, silno važno vojaško opiralnišče, l. 1835. otok Sokotra in l. 1839. luko Aden na Vzhodni strani Sinajskega polotoka, kjer z leta 1896. pridobljeno Akabo brani turški vpad v Egipt in cilja preko Arabije v Indijo; l. 1861. je zasedel Bahreinske otoke, ki je Perški zaliv in z njim Indijo; l. 1875. si je pridobil Suez in z njim stopnjo, da je kmalu potem vzel svojo vrh Egiptu okoli vratu; l. 1878. prigljal iz rusko-turške vojske Ciper in se za njim vsedel pred Damask; l. 1912. je pa zasedel Kuvajt, pristanišče na zapadni strani Perškega zaliva, kamor mora po njegovem železniški zveza z Bagdadom.

Anglež je tudi evropsko Turčijo hotel zagotoviti le svoji trgovini. Njegova politika je dosledno odganjala nas, najbližje sosede od tamošnjih trgovskih središč. Železnica Varna—Ruščuk, zgrajena l. 1861. po angleškem vplivu je

LISTEK.

F. S. Šegula.

Knezoškofo dr. Mihael Napotnik.

K petindvajsetletnici škofovanja.

Sodobni životopisni poskus.

1. Rojstni dom.

Iz Konjic na Štajerskem pelja široka bela cesta proti vzhodu — stara cesta iz Trsta na Dunaj. Pol ure hoda mimo Golič-grada začnjenja se cesta malo vzdigovati ob robu hriba, ki je na levi, — Tépanjski vrh: Nazaret Lavantincevi.

»In reče Natanael: Iz Nazareta more-li priti kaj dobrega? Odgovori mu Filip: Pojdi in poglej!« (Joan. 1, 46). Na vrhu sredi črešenj in hrusk je tu stala prej priprosta kmečka hiša, pravi vzor stare slovenske bajte z podstentjem in malimi okni. Zal, so jo podrli in nadomestili z zidanjem. »Pri Lipákih se je reklo in se še reče. Tu v Tépanjskem vrhu štev. 23 se je narodil dne 10. septembra 1850 starišem Juriju in Neži Napotnik sin Mihael. Mati Neža se je primožila k hiši; po rodu se je pisala Solár iz pol ure oddaljene vasi Tépanje in bila rojena 24. decembra 1818.

¹ Tapeiner se je pisal pred kakimi 60 leti v Mariboru ugleden meščan in župan, čegar rod je bil gotovo od tod. »Tapeiner Platiz« v Mariboru še spominja nanj.

Omožena je bila v I. zakonu s Francem Jerovšekom od 15. februarja 1841 do njegove smrti 12. oktobra 1846, potem pa zopet z priženjenim Jurijem Napotnikom od 14. februarja 1848 do svoje smrti 18. julija 1884.

Sin iz I. zakona Anton Jerovšek se je oženil v Slovensko Bistrico in zopet njegov sin je duhovnik profesor dr. Anton Jerovšek (roj. 30. maja 1874, ord. 25. jul. 1897.) v Mariboru. — Jurijevega brata Simona sin je p. Leopold Napotnik (roj. 2. julija 1859., ord. 18. dec. 1894.), benediktinec šentlavrškega samostana na Gornjem Štajerskem, sedaj administrator (oskrbnik) samostanskih posestev v Svečini.

Otroci Jurija in Neže Napotnik so: 1. Neža, rojena 17. decembra 1848. 2. Mihael, rojen 20. septembra 1850. 3. Mica, rojena 27. junija 1853. 4. Franc, rojen 4. novembra 1855. 5. Ana, rojena 15. junija 1858. — Franc Napotnik, ki gošpodari na domačiji, ugleden mož in cerkveni ključar, je oženjen z Mico roj. Ulčnik iz Dražje vasi; njegov edini sin Jožef Napotnik (roj. 24. jan. 1886.) je profesor v Trstu. — Rojstni dom dobi kmalo, kakor je običajno in se spodobi, spominsko ploščo!

2. Mati.

Na vzgojo mladega Mihaela je imela pač največji vpliv mati Neža — prava slovenska žena tistih dob, resna, močno verna, usmiljena proti ubogim, delavna, žena molitve. Često se je podala s svojimi otroci, zlasti s starejšim sinom Mihaelom na božjo pot k Sv. Mi-

haelu nad Laškim, ali k Sv. Roku »na Jezero« in odtod k M. B. na Tinjsko goro, kjer sem leta 1907. pri starih ljudeh še našel spomin na pobožno romarico iz Konjic »škofovo mater«. Tako se je menda prevzvišeni knez in škof dr. Mihael Napotnik sam spominja; dne 21. junija 1908. na predvečer birme pri Sv. Roku ob Sotli je rekel pri sprejemu v svojem nagovoru na ljudstvo: »Od svojega šestega leta do sedaj molim vsak dan en Očenaš na čast sv. Roku za dušno in telesno zdravje. Tako so mi naročili moja ljuba mati!«

In takrat, ko je abiturijent Mihael moral k vojakom, je doma tarnala mati: »Toliko sem molila za mojega Miha, da sem ga v strahu božjem izrejevala, a zdaj mi ga bodo pa pri vojakih gotovo popačili!« — Dva dni pred svojo smrtjo še je govorila svojim trem hčeram: »Vsak dan sem opravljala če ne jutraj pa na večer sveto obhajilo v duhu za Mihaeta, da bi srečno dosegel svoj poklic. Zdaj, ko jaz tega več ne morem, pa ve to pobožnost zanj opravljajte!«

Ker je bil sin maternih molitev takrat že duhovnik deveto leto, je zlasti iz poslednjega izreka razvidno, da je imela mati pač še višje cilje. Umrla je dne 18. julija 1884. in je pokopana pri Sv. Ani nad Konjicami, zasluži pa, ki je lavantinski vladikovni sprošila škofa-domačina, da se ji postavi na lepem prostoru pred konjiško farno cerkvijo spomenik iz bron in marmorja po vzoru in podobi svetopisemske Ane s Samuelom ob strani (I. Reg. 1, 24.—

28.), naj bi bila vzglednica vsem slovenskim materam!

Ne vem, na podlagi katerega spisa sem si predstavljal mater Nežo Napotnik kot veliko, postavno ženo; pa mi je rekla nedavno njena najmlajša hčer Ana, ki živi v Konjicah, ko sem jo šel povpraševati (interview): »Naša mati so bili še manjša ko jaz!« — torej mala ženica. Slike ali fotografije njene nisem mogel nikjer dobiti ali zaslediti.

3. Spomini mladosti.

Sodobniki poročajo, kako so leto pred rojstvom Mihaela dobili k Lipakovi pobožno služnico Zefo, ki je ostala pri hiši 21 let. — Zlasti pa je bil opora matere tedanji nadžupnik konjiški Jožef Rozman, tudi dekan in častni korar lavantinski (roj. 10. jan. 1812, umrl 12. avgusta 1874). Mihael Napotnik mu je kot bogoslovec postavil krasen spomenik v Letopisu Matice Slovenske leta 1874. (str. 101—110). Rozman je bil iz premnogih tedanjih dušnih pastirjev, ki so živeli le Bogu in ljudstvu, eden najgorečnejših. Ustanovil si je cerkveno družbo mladenk, ki jo je imenoval »Križevsko« po oltarju sv. križa v konjiški farni cerkvi, kjer je imela družba svoje zbirališče. Potrjena mu je bila v Rimu dne 5. junija 1859., razširila se je tudi po sosednih farah in vzgojila mnogo vzornih mladenk, pridnih mater in gospodinj.

Izmed svojih katehetov se knezoškofo dr. Mihael Napotnik zlasti hvaležno spominja Simona Černoša. Prevzvišeni se o priložnosti kake bir-

imela služiti le angleški trgovini; ravno tako Solun—Carigrad, ki je s Solunom in Dedeagačem odprla dva pravzaprav angleška tržišča. Zveza Dunaja in naših dežel s Carigradom je čakala še dolga leta.

Vsi ti naporji pa niso dosegli zaželjenega uspeha. Naša trgovina s Turčijo je napredovala od leta do leta. Od vsega trgovskega prometa v Turčiji je imela odstotkov:

	1. 1887.	1. 1910.
Angleška	61	35
Francoska	18	11
Avstrija	12	21
Nemčija	6	21
Italija	3	12

Junaški boji vojakov 17. pešpolka.

BOJ PRI VASI • • • V GALICIJI.

Četovodja 17. pešpolka, ki leži ranjen v Mariboru, tako-le opisuje boj na neki točki v Galiciji:

V noči od 27. na 28. avgusta smo dobili povelje odkorakati proti vasi. Takoj smo odrinili, in sicer kar čez polja, ker po cesti nismo smeli iti. Šli smo naravnost skozi veliko močvirje, po katerem smo gazili do kolen v vodi in blatu. Po mnogih težavah smo končno dospeli na določeno mesto, ko se je jelo daniti. Hitro smo začeli kopati jarke, da se zavarujemo pred sovražnim ognjem. Dela še nismo dokončali, ko nas pozdravi iz sovražnih topov in kmalo nato so se začele kazati tudi glave pešcev, katerim smo brže voščili dobro jutro z ognjem iz pušk. Tako smo cel dan neprenehoma ostali in streljali. Proti 7. uri zvečer so nas prišli nadomestiti tirolski cesarski lovci; odšli smo nazaj, kjer smo dobili nekoliko kosila, ki nam je izvrstno teknilo, čeprav je bilo že dvakrat kuhano. Pri kosilu smo dobili povelje, da si lahko malo odpočijemo, česar smo bili že prav potrebni. Naš gospod stotnik je pridno iskal varnega prostora za nas, kjer bi mogli mirno počivati. Zapazil je v bližini mal griček, za katerim je raslo nekoliko grmovja in nam dal povelje, da odkorakamo tje. Veseli smo izvršili povelje in se med seboj menili, češ: no, danes se bomo pa le enkrat odpočili. Ko smo dospeli na določeno mesto, smo dobili povelje, da se vsak kolikor mogoče skrije; telečnjaka ne sme nihče odložiti in puško mora vsak držati v rokah. Komaj sem se vlegel sem že zaspal, saj že tri dni in tri noči nisem očesa zatislil. Toda žalibog, tudi nocoj ni imelo biti nič s počitkom. Nasproti našemu gričku se je nahajal višji grič, na kateremu je bil bosonski pešpolk št. 2. Le-ta je bil krog 11. ponoči napaden; hitro so sovražniki otvorili ogenj, in sicer naravnost proti nam, tako da so krogle žvižgale nad nami kakor toča. K sreči sta bila pa samo dva ranjena. Potem seveda nismo več spali; zasedli smo mali grič in željno čakali kozakov, da bi jim dali pokusiti naše krogle, a ni jih bilo od nikoder. 29. rano jutraj je naša stotnija dobila povelje odkorakati za artiljerijsko kritje. Takoj smo odkorakali po cesti v določeno smer. Komaj smo napravili 200 korakov, že nas obsujejo šrapneli in granate z bližnjih hribov. Nismo se dosti znenili zanje, ker smo jih bili že vajeni. Vlegli smo se za trenutek in nekaj jih je tu tudi iz mojega voja za vedno obležalo. Tudi jaz sem dobil šrapnelsko

L. 1910. je znašal turški trgovski promet nad 600 milijonov kron. Od tega je prišlo na Avstrijo 120 milijonov. Anglež stopa vedno bolj v ozadje; res da zelo tekmuje z nami tudi Nemčija; ta reč se pa in se tudi mora popraviti. Sedanja vojska mora dati podlago za novo trgovinsko orientacijo, ako se, kar Bog daj, prepreči angleški imperialistični nameni v Sredozemskem morju in s tem tudi v Aziji. Nepojmljivo bi nam bilo, da bi laška sentimentalnost zmagala nad trezno razsodnostjo, ki Italiji kategorično velevala, da mora z nami vred braniti angleški sebičnosti do samovlade na našem in njenem morju in v našem in njenem sedstvu.

kroglo skozi tornistro; krogla je priletela s tako silo, da me je kar obrnilo in me je precej dobro obrnila po dveh prstih. Nato smo v najlepšem redu korakali dalje, a naenkrat nas zopet obsujejo debeli čmrliji. Sedaj je bilo pač treba nekoliko hitreje stopiti, da bi ne imeli prevelikih izgub. Kmalo smo zavili na bližnji hrib, na katerem so bili naši topničarji. Hrib je bil dobro noraščan z debelimi borovci. Komaj smo dospeli na hrib, že so začeli leteti sovražni šrapneli in granate, ki so meter debele borovce lomile, kakor bi jih s škarjami strigel čez pol. Naši topovi so ves dan streljali kar v salvah, tako da se je stresal cel hrib. Tuljenje naših in sovražnikovih šrapnelov in granat, med katero se je mešalo lomljenje in hraščanje padajočega drevja, je bilo nepopisno strašno. Stal sem za debelim borovcem in opazoval sovražnikove granate, ki so padale 20—30 korakov od mene, in videl, da jih veliko ni eksplodiralo. Tako nam je minil čas do 2. ure popoldne. Tedaj dobi artiljerija povelje umakniti se nazaj čez grič. To je bila pa zelo težka naloga; kajti konji so bili ali ubiti ali pa omamljeni in za vožnjo nesposobni. Ni bilo drugače, nego da smo mi poprijeli. Sredi najhujšega sovražnikovega ognja smo spravili topove čez grič — kar povprek in ne morda po kaki več ali manj zlojni poti. Največje težave nam je prizadevalo podrtje drevje. Do noči smo po velikih naporih spravili vse topove čez grič. Komaj smo to nalogo izvršili, že smo dobili povelje iti naprej proti sovražniku. V hipu smo odkorakali in nihče ni niti mislil na kosilo, dasi cel dan nismo ničesar gorkega vžili. Tema je bila, da sem dlje segel nego videl. Razvrščeni v redke bojne vrste smo počasi prodirali naprej z nasajenimi bajonetmi v smeri proti vasi, ki je bila vsa v plamenih. Na polju pred vasio dobimo naše fante zakopane v strelnih jarkih, od koder so cel dan zadrževali sovražnika. Med potjo dobimo poročilo, da so pred gorečo vasio trije sovražni polki s strojnimi puškami. Veselili smo se boja, češ, bo vsaj kaj streljali. Tako korakamo naprej in naprej po ravnem polju, ne da bi padel od kje kak sovražni strel. Ko se približamo vasi na sto korakov, so se naenkrat oglasile strojne puške in pehotni ogenj; kakor dež gosto so letele krogle dobro ped nad našimi glavami. Čez čas ogenj nekoliko poneha, nato pa znova izbruhne. Mi smo čisto mirno ležali na tleh; glavno sem kar v zemljo zaril. Ako bi bil kateri glavo dvignil, bi bil dobil kar

1000 krogel vanjo — več, nego bi jih mogel nesti. A hvala Bogu, niti eden ni bil ranjen. Ko so se izstreljali, smo mi dobili pomoč, nakar smo štirikrat močnejšega sovražnika pognali v divji beg čez gorečo vasio. Ogenj nam je svetil, da smo lahko dobro merili; postrelili smo veliko Rusov, veliko jih je pa zgorelo. Sedaj je nastalo vprašanje: ali naj sovražnika zasledujemo skozi gorečo vasio? Bil bi nevarno, ker bi sovražniki prvi opazili kako malo nas je, drugi bi v svitu ognja imeli dober cilj v nas. In res smo dobili povelje, ustaviti se pred vasio. Tu smo tedaj ostali in ostro pazili na vas; kakor hitro se je kje pokazal kak sovražnik, smo ga spremili s krogli. Tako smo ostali do 30. avgusta zjutraj, ko je prišlo povelje, da se umaknemo nazaj. Dasi neradi, smo se umaknili za kakih 2000 korakov in stotnik nam da povelje, da se hitro zakopljemo v tla. Ko-

maj smo pričeli z delom, že so nas začeli obsipati šrapneli in granate. Stotnik je ponovil svoje povelje, naj kolikor mogoče hitimo s kopanjem, in res smo bili naenkrat toliko v zemlji, da je vsak lahko klečal v svoji jami. Potem se je stotnik vsedel zraven svoje jame in dal povelje, da vsak lahko sné, če ima kaj pri sebi. Nato si stotnik prižge cigareto; v tem trenutku pa prileti granata meter pred njim. Stotnik se zgrudi mrtev, ne da bi bil še kako besedo izgovoril. Vsem nam je bilo strašno hudo za njim, ker nam je bil junaški voditelj in očetovski dober poveljnik. Najraje bi nas bil vodil od naskoka do naskoka, za kar smo tudi mi Kranjci vsi goreli. Bog mu daj večni mir! — Ostali smo še nekaj časa na svojem mestu, nato smo se pa vsled prehudega sovražnikovega ognja umaknili nazaj. Imeli smo nekaj malih izgub.

Pismo Ljubljancana o bojih naše armade na jugu.

Ljubljancan, ki služi pri 22. pešpolku, pripoveduje:

2. avgusta smo zapustili Mostar; odkorakali smo proti Sarajevu in od tam dalje ter 14. avgusta dospeli v Gorazdo. Nekaj kilometrov pred nami je bila naznanjena sovražna postojanka, katero smo naslednji dan, t. j. na Veliki šmaren, zavzeli. Moštvo — Dalmatinci — se je zelo veselilo, da bo ravno ta dan prejelo ognjeni krst. Ob 1. uri ponoči so začeli prodirati oddelki polka in ob jutranjem svitu napadli dobro utrjeno sovražno postojanko. Sovražnik je moral tekom dopoldneva postojanko zapustiti in se kljub svoji žilavi in odločni brambi umakniti pred našim energičnim naskokom, ki ga je osebno vodil naš polkovni poveljnik polkovnik Streith. Pri tej priliki je neki docela mlad poročnik, mohamedanec, s svojim vojem napadel neki sovražni okop. Izza okopa je skočil proti poročniku neki črnogorski stotnik s pištolo v roki, toda zgrešil ga je na pet korakov, nakar mu je vrlj Bošnjak s sabljo predrl trebuh. Stotnik Bielik, jako ljubezniv tovariš in izvrsten častnik, in pa poročnik Stanzi sta bila naša prva ranjena. Bielik je dobil strel skozi pljuča, kljub temu je pa še dve uri marširal.

16. in 17. avgust sta potekla brez posebnih dogodkov, čeprav smo prodirali v črnogorskem Sandžaku. Mohamedanski prebivalci so nas povsodi sprejemali z velikim veseljem, od pravoslavni domačinov pa ni bilo videti žive duše.

17. zvečer, t. j. na predvečer cesarjevega rojstnega dne, so bila vsa taborišča z ognji razsvetljena. Noč je, izvemši neznan pripetljaj, do 1. ure zjutraj mirno potekala.

18. avgusta smo prekoračili srbsko-črnogorsko mejo; kot predstraža je prodiral spredaj 3. bataljon. Proti poldnevu smo napadli močno utrjene višine Javor-Javorje. Bataljonski poveljnik major Petzold je osebno vodil k napadu prvo vrsto in pognal, še predno so posegli v boj drugi polkovni oddelki, na višinah se nahajajoči srbski bataljon v beg. Zasedli smo višine in našli ondi streljivo, orožje, šotore, plašče, kakor tudi tovarno živino z municijo.

ljeval svoje študije na Dunaju in bil dne 19. novembra 1880. na dunajski visoki šoli promoviran za doktorja. — Potem so ga poslali dne 27. novembra 1880. za kaplana v Sevnico ob Savi, odtam ga pa 1. februarja 1881. poklicali za kornega vikarja, kateheta in pridigarja k stolnici cirkvi v Mariboru. Kot »Spätprediger« je zaradi svojih navdušenih govorov, polnih mladeniškega vznemirjenja, mnogim še dandanes v najboljšem spominu; prostorna stolnica je bila vedno natlačena občinstva.

Dne 1. oktobra 1881. je postal profesor bogoslovja v Mariboru za cerkveno zgodovino in kanonično pravo, zraven (1882) tudi vodja društva katoliških pomočnikov in (1883) podravnatelj v bogoslovnici.

Dne 16. aprila 1884. je postal profesor dr. Mihael Napotnik c. k. r. dvornik kaplan in kot tak tudi ravnatelj Augustineja na Dunaju. Slednjič dne 27. septembra leta 1889. je bil imenovan, dne 26. oktobra 1889. potrjen, drugi dan v Solnogradu posvečen in 17. novembra 1889. v Mariboru ustoličen za kneza in škofa lavantinskega.

Zares čudovito lepi tok življenja in naglo postopanje!

(Dalje.)

me po dovršenem opraviu pri mizi med prijaznim pomenkovanjem rad spominja v vznešenih besedah »svoje kateheta Černoša« in ga stavi v zgled.

Simon Černoša je bil rojen pri Sv. Križu na Štajerskem dne 7. oktobra 1822., v mašnika posvečen dne 6. julija 1848. pri Sv. Andražu. V Konjicah bil je I. kaplan od 1. jul. 1859. do 1. okt. 1862. in je umrl dne 9. februarja leta 1892. kot mestni župnik v Slovenjem Gradcu.

Med takimi razmerami in ljudmi je Mihael Napotnik dopolnil dvanajsto leto. Po želji materni sta se dne 30. septembra 1862. odpeljala z očetom po beli cesti iz Konjice v Celje »v IV. razred učiti se nemški«, kakor se je takrat reklo, da bi stopil potem v gimnazijo.

4. Čas študij, priprav in dela.

Gimnazijske nauke je Mihael Napotnik dovršil dne 12. avgusta 1871 v maturi z odliko. Vrstniki so mu bili med drugimi: Karel Slanc, sedaj odvetnik v Novem mestu; Franjo Stifter iz Solčave, umrl leta 1913. kot vpojojen profesor Fedor Matvejevič Stifter v Kalugi na Ruskem; profesor Ivan Tone Turkuš, ki je »sošolcu i dragemu prijatelju knezu i škofu« posvetil leta 1892. svojo pesnitev »Črna Goras«.

Po dovršenih srednješolskih študi-

jah je bilo treba dne 1. oktobra 1871. na tri leta k vojakom, in sicer v Celovec k Hartungovemu regimentu št. 47 belosuknjarjev; vsled posebne milosti cesarjeve je bil potem v februarju leta 1872. podnarednik Mihael Napotnik premeščen v Gradec k 27. c. in kr. inf. regimentu Leopolda kralja Belgijcev kot enoletni prostovoljec.

V oktobru leta 1872. se je posvetil bogoslovju v Mariboru in ga dovršil leta 1876., pa že prej 25. jul. 1875. je bil posvečen v mašnika.

Od 1. avgusta 1876. do 30. septembra 1876. je bil II. kaplan v Vojniku pri Celju, potem pa odšel na c. k. r. višji bogoslovski zavod Augustinaeum na Dunaj, pripravljat se za doktorski izpit. — Prerušila pa je tišino resnih študij okupacija Bosne. Duhovnik Mihael Napotnik je bil pozvan za c. k. vojaškega kurata v Gradec dne 15. julija 1878. in bil od tam poslan v Sarajevo. Tje dospelšemu dne 26. avgusta istega leta se je izročil v oskrbovanje vojaški lazaret v dvorcu Čengićage zunaj mesta; v mestu v vojni bolnišnici št. XXXVI. pa je takrat že posloval znani vojaški kurat Francišek Premru, franciškan († 12. dec. 1908. v Lomu pri Trzinu), od katerega imam tozadevne vesti.

Po končani vojni je naš jubilar, okinčan s c. k. bojno kolajno, nada-

22. avgusta, ob jutranjem svitu: Z

živahnim ognjem otvoril sovražnik dogodke današnjega dneva, mi smo pa že pripravljeni na to in gotovi. Nekaj ti-soč korakov široko sovražno postojanko napadejo naši enakomerno. Na čelu naše brigade sta brigadir polkovnik grof Berchtold in polkovni poveljnik Streith; hitro prekoračimo višine in gremo čez dolino k napadu.

Nasprotnik stoji 1400 korakov pred nami. Odprto ozemlje. Toda kljub močnemu sovražnemu ognju izza dobro napravljene varne gre vse čvrsto naprej. Obe artiljeriji sta na svojem mestu in zavedajoči se svoje naloge storita vse, kar je v njunih močeh. Proti poldnevu je naš napad že zelo napredoval; prišel je trenutek, ko so imeli stopiti v delo bajoneti. Tega pa sovražnik ni čakal, marveč zapustil svojo postojanko in izginil v gozdu. Sovražne postojanke so v naših rokah, naša naloga je končana in po osmih dneh boja dobimo počitek.

Naročajte „Slovenca“!

Pregled vojnih dogodkov

od 18. do 25. septembra 1914.

Z južnega bojišča se uradno poroča, da so naše čete, ki so bile vdrele čez Drino v Srbijo, zavzele doslej vse važne višine zapadno od Krupnja: Jagodnja-planina — Biljek — Črni vrh, ter zlomile srbski odpor. Medtem, ko naša glavna moč na tem prostoru zmagovalno prodira, so pa posamezne srbske in črnogorske čete vdrele v kraje, ki so bili zastraženi le z orožniki in so imeli le majhne varnostne posadke. — 18. septembra je sarajevsko trdnjasko poveljstvo izdalo razglas, da je Sarajevo do nadaljnjega zaprto za civilni osebni promet ter ne sme nihče ne ven ne noter, če nima posebnega oblastvenega dovoljenja.

Na Jadranskem morju se je zopet izkazalo francosko brodogradništvo, ki je 19. t. m. zopet eno uro obstreljevalo Boko kotorsko, a zadelo in neznatno ranilo je le enega topničarja. Nato so francoske ladje — 40 po številu — odjadale proti Visu in tu obstreljevale vremensko postajo in svetilnik, ne da bi napravile posebno škodo. Deli brodovja so se nato pojavili pred otokom Pelagozo, kjer so istotako obstreljevali svetilnik; francoski mornarji so pokvarili pitno vodo na otoku, pobrali svetilniški paznikom obleko in živila ter zopet odšli. Po teh junastvih je francosko brodogradništvo zapustilo Adrijo.

Na severnem bojišču se je izvršilo novo grupiranje naše armade. Ob mostu pri Senjavi severno od Przemysla so se 17. septembra vršili luti boji z mnogo močnejšim sovražnikom. Naše čete so po hrabri brambi trdnjavo prostovoljno zapustile. Naša armada se pripravlja na nove boje. — Iz Krakova se je prebivalstvo deloma izselilo.

Na nemško-ruskem bojišču je Hindenburgova armada, ki prodira proti ruski trdnjavi Osovec (ob reki Bober blizu vzhodnopruske meje) zavzela kraja Grajevo in Szezuczyn. General Hindenburg je izdal na svoje čete dnevno povelje, v katerem naglašja, da je njegova armada doslej vjela okrog 80.000 neranjenih Rusov in zaplenila poldrug sto ruskih topov in ogromno množino drugega vojnega plena.

Na nemško-francoskem bojišču so Nemci južno od Noyona (severno od Compiègne) porazili dva francoska armadna zbora. Najhujši boji se sedaj vrše krog Reimsa, kjer so Nemci zavzeli Chateau Brimond, kraj Beteny in višine Craonelle, ki obvladujejo mesto Reims. Žal, da je ob teh bojih zelo trpela tudi slavnostna prekrasna starodavna katedrala v Reimsu; Nemci to sami obžalujejo. — Vzhodno od Argonov so Nemci zavzeli Varennes. Francoske izpade iz verdunske in toulške trdnjave.

Vojna u kolonijah.

Šele potem, ko se je vojna zanesla tudi v kolonije raznih evropskih držav, je sedanja vojna postala res prava svetovna vojna. Krivdo in odgovornost za nepregledne posledice te kolonialne vojne nosijo Angleži, ki so v zasmeh vsem mednarodnim pogodbam in dogovorom na najfrivolnejši način zanesli vojno v kolonije in kot prvi zasedli Lome, glavno mesto v Nemškem Togu. S tem so izvršili pravo piratsko delo, s katerim so neizmerno oškodovali evropsko kulturno premoč v Aziji in Afriki. Večstoletno kulturno delo in prizadevanje v afriških kolonijah je v nevarnosti; saj je evropska kultura in civilizacija dobila nekaj sile le pod varstvom in s pomočjo vzvišenih krščanskih nauk, ki so jih ondi širili in jih še širijo misijonarji. Kaj naj poreko sedaj tamkajšnja ljudstva, ko vidijo, kako se njih evropski gospodari med sabo mesarijo? A ne samo slab zgled, marveč Angleži sami naravnost pozivajo ta ljudstva, naj se dvignejo k uporu in boju proti nositeljem ravno iste kulture, v katere imenu in s katere pomočjo so oni sami doslej vzdrževali svoje gospodstvo v kolonijah, k boju proti bratskemu narodu. Toda Angleži naj vedo, da s tem počasi pa gotovo izpodkopavajo tudi lastni ugled in lastno moč v tujih delih sveta. V teh bojih leže klice k nadaljnim mnogo večjim zapletljajem, ki bi utegnili biti za splošno evropsko kulturo ravnotako nevarni, kakor za evropsko politično svetovno nadvlado.

Rusi si niso pomišljali postaviti na evropsko bojišče svojih kavkaških in mongolskih trum in ljudstev iz svojih obširnih azijskih pokrajin: Baškirci, Kirgizev, Samojedov, Čerkesov, Tatarov, Mongolov in Tunguzov; tudi Francozi so za uničenje nemške kulture poklicali v Evropo divja plemena iz svojih severno-afriških kolonij. Toda vse je prekosila angleška kramarska nesramnost, ki je brez pomisleka dvignila v boj proti nemški in evropski kulturi temopolta in črna plemena svoje širne kolonijalne vladavine, v boj proti Evropejcem širno Azije in Afrike, izročila gospodstvo v Vzhodni Aziji Japoncem, nahujskala te proti Indijcem in Indijce proti Egipčanom, tako da je čez celo zemljo zanesla plemenski in narodni boj, čegar konec bi utegnil biti ta, da bo v Aziji in Afriki uničena evropska kultura in evropska nadvlada.

Dosedanji potek bojev v kolonijah ima, kolikor se da posneti iz došlih poročil, značaj podrobne vojne. Začela se je z omenjenim dohodom nemških in francoskih čet v nemško kolonijo Togo in z

so Nemci krvavo odbili in začeli s težkimi topovi obstreljevati utrdbe Troyen, les Paroches, Camp des Romains in Liouville. V Lotaringiji in ob alžirski meji so bile francoske predstraže potisnjene nazaj. — V Belgiji se je bil boj med Nemci in Angleži pri trdnjavi Termonde.

V Severnem morju je 22. septembra nemški podmorski čoln »U 9« tekom dveh ur potopil tri angleške križarice: Aboukir, Hogue in Cressy, ki so imele vse skupaj 2265 moč posadke; 1700 moč je utonilo, ostale so rešili. Podmorski čoln »U 9« se je nato nepoškodovan vrnil na svoje mesto. — Angleži so dozdaj izgubili že 15 vojnih ladij in niso nikjer varni pred drznimi nemškimi podmorskimi čolni in posameznimi ladjami, ki križarijo po morjih in po storjeni škodi spretno izginajo s pororišča. V tem se zlasti odlikuje nemška križarica »Emden«, ki je v Bengalskem zalivu samo v času od 10. do 14. septembra potopila 6 angleških ladij in napravila Angležem 18 milijonov škode. Te dni se je »Emden« pojavila pred velikim angleškim pristaniščem Madrasom na vzhodni indijski obali in s strelji iz topov ugažala dve skladišči olja, nato pa ugasnila luči in izginila v temi. Angleži so iz trdnjave zaman streljali za njo.

Japonci so izkrcali svoje čete severno od Čingta (Kiaučau na Kitajskem).

V kolonijah se vojna nadalje razvija. Majhne nemške čete so med Nokobom in Upingtonom udrele v angleški Kap (Južna Afrika) in se utrdile. Tudi iz Nemške Vzhodne Afrike se poroča, da je majhen nemški oddelek v pokrajini Voi napadel neko angleško postojanko, a je bil odbit. — Na jezeru Viktorija-Nyassa (Vzhodna Afrika) so se zopet vršili spopadi med angleškimi in nemškimi ladjami ter je angleški parnik »Kanirodo« potopil dve nemški jadrnici. — Langenburg ob Nyasem jezeru (kjer meje nemške, angleške in portugalske kolonije) so zasedli Angleži. — Na Nemški Novi Gvineji so Angleži izkrcali svoje čete in zasedli glavno mesto. Pod nemško upravo na Nemški Novi Gvineji spadajo tudi Vzhodni in Zahodni Karolinski otoki, Mariani in več drugih otokov. — Na malem nemškem otoku Nauru v Avstralskem morju, med Gilbertskimi in Salomonskimi otoki, so Angleži porušili svetilnik. — V angleški južno-afriški Uniji so Angleži, Buri in Zamorci sestavili vojno ekspedicijo proti Nemški južno-zahodni Afriki; pridružili so se jim tudi bojeviti Hereri, ki so proglasili svobodo. Rvovno poveljstvo nad ekspedicijo je prevzel burski general Botha. Ekspedicija je že prekoračila reko Orange in udrla na nemško ozemlje.

Trosoprazumne sile so odklonile japonsko pomoč v Evropi ter se japonske vojne operacije omeje na Daljni Vzhod.

Kanada pošlje Angliji 31.000 mož in 300 strojnih pušk.

prodiralne ceste so se vzgnezdele v Podrinju v gozdovih in goratih zasedah močne srbske čete. Te so vznemirjale in napadale prehode pri Zvorniku in Loznici, zato da bi naše čete, ki so se za nami pomikale, zadržavale. Treba je bilo Podrinje izčistiti. Po večdnevni hudih bojih se je našim četam posrečilo, da so se polastile višin, ki zahodno od Krupanja mesto obvladujejo. Posled te višin, Jagodnja planina, Črni vrh in Biljek je za razvoj naše ofenzive v Srbijo velike važnosti. Gričevje in hribovje pred Valjevom je našim četam dostopno. Čete, ki se za nami pomikajo, imajo prosto pot in se nimajo več bati srbskih sil. Zavzeli smo važno pozicijo, ki nam varuje hrbet. Vsled tega tudi lažje vzdržujemo prehoda pri Zvorniku in Loznici brez velikih moči.

× × ×

»Südslawische Korrespondenz« ima o zadnjih bojih s Srbi, kakor posnemamo po dunaj. listih, poročilo, da so po prehodu čez Drino imele avstrijske čete dobro večerjo, pri kateri so svetile nekatere goreče srbske hiše, iz katerih se je streljalo na naše čete. Srbi, katere so Avstrijci vrgli nazaj pri L., so zavzeli južnozahodno pozicije pri večjem kraju V., da bi preprečili združenje tega dela avstrijske armade z onim delom, ki je operiral preko K. na cesti proti V. Ko so pa naši vojaki naskočili Srbe z bajoneti, kličejo: Živio in Eljen, so Srbi zbežali v popolnem neredu. Med tem je naša druga skupina pri K. imela hud boj s Srbi, katere je baje vodil srbski princ Jurij. Srbi so bili popolnoma poraženi in je bil peti srbski pešpolk skoro popolnoma uničen. Malo je manjkalo, da ni bil vjet tudi srbski princ Jurij. Med tem sta se obe naši skupini združili ter prodirata naprej med vsakodnevnimi manjšimi boji. Naši so vjeli mnogo Srbov.

KAJ PRIPOVEDUJEJO V ZAGREB DOŠLI RANJENCI Z JUŽNEGA BOJIŠČA.

Zagreb. Vjetniki in ranjenci, ki prihajajo semkaj z južnega bojišča, pripovedujejo, da je naša vojska takoj nato, ko je bil razbit upad srbske vojske v Slavonijo, pričela povsod z ofenzivo. Na nekaterih krajih so naši samo markirali prodiranje, da se tako omogoči našim četam, da čim uspešneje prodirajo na važnejših točkah. Ranjenci kažejo kroglice, debele kakor palec, katere uporabljajo četaši. Dokazano je, da se nahajajo med vstači vsi srbski kaznjenci in drugi sumljivi individui. Sedaj so stopili v ofenzivo tudi težki topovi. Vse obmejne kraje so Srbi zapustili in beže kolikor morejo ter zapuščajajo živež in govejo živino, katere dobro pride naši vojski. Slabo vreme zadnjih dni prav nič ne ovira naših hrabrih čet pri prodiranju. Izve se, da so vzete važne pozicije, ki so ključ za nadaljnje uspešne in končne operacije.

Na srbskem bojišču.

POD MARIJINO ZASTAVO PREKO SAVE.

Grofica Ilona Szapary v Požunu je dobila naslednjo brzojavko: Jarak, dne 17. septembra. Danes je požunski pionijski bataljon drugič pomagal pri prehodu preko Save, to pot pa pod varstvom nam podarjene blagoslovljene Marijine zastave, in sicer brez izgub kljub dežju srbskih krogelj. V hvaležen spomin si dovoljujejo častniki in moštvo Vaši Visokorodnosti poslati najudanejšje pozdrave z bojišča.

Nova razporedba naših čet v Galiciji končana. — Podrobnosti o boju pri Siemawu. — Sprememba evropskega zemljevida po ruskem načrtu.

Nova razporedba naših čet na severnem bojišču je končana. Ruska težka artiljerija je iz velike daljave obstreljevala naše utrjene postojanke, pa ni dosegla nobenega uspeha.

O boju pri Sienawu posnamemo iz graških listov podrobnejša poročila. Naša posadka v Sienawu je bila raz-

KAKO SO SRBI SREM PUSTOŠILI.

»Srijemske Novine« poročajo, da so Srbi v Sremu požigali hiše Hrvatov, Ogrov in Mažarov. Poizveduje se višna škoda, ki se prebivalstvu vrne.

POGLED NA BELGRAD.

Graški listi poročajo iz Zemuna: Železniška zveza z Zemunom še ni popolnoma obnovljena; železnica vodi le do Batajnice, ki leži 12 km od Zemuna. Z daljnogledi se lahko opazujejo opustošenja, ki so jih naše kroglice v Belgradu povzročile. Kaligmedam in vse vojašnice so porušene. Tudi spomenik Karagjorgjevičev, postavljen po zmagovitosti vojski, je razrušen. Ob srbskem bregu Save so izginile vse hiše, iz katerih so streljali na naše obrežje. Bombe so razrušile carinsko hišo, vojašnico, stražnico, tobačno tvornico in Hitovo tvornico suknja.

ZARUBJEN ČRNOGORSKI TOP.

Dne 15. t. m. so Mostarčani ogledovali velik, 15½ cm top, ki so ga našli Črnogorcem v zeli. Top je 3½ m dolg in je bil v Rusiji leta 1904. izdelan. Zarubljen top se prepelje na Dunaj.

KOLERA V SRBSKI ARMADI. — SRBSKE BANKE PRESTAVLJENE V NIŠ. — UPOR V SRBSKI ARMADI.

Sofija. Tukajšnji listi poročajo iz Niša: Srbske čete so duševno popolnoma pobite. Do sedaj se je v srbski vojski konstatiralo 12.000 slučajev kolere. Vsaki dan umre 200 do 300 vojakov. Srbske banke iz Valjeva, Kragujevca in Gornjega Milanovca so prestavljene v Niš. — V nekaterih topniških polkih se je moštvo uprlo in uničilo lastne topove.

SRBI IZGUBILI 60.000 MOŽ.

List »Budapest« objavlja pismo uradnika Dunajskega bančnega društva dr. Evgena Strumpfa, ki stanuje že več let v Sofiji, v katerem poroča, da je nekega dobro poučenega Bolgara obvestil bolgarski poslanik v Nišu, da so Srbi dozdaj izgubili 60.000 mrtvih, ranjenecv in ujetnikov.

SRBSKE NASILNOSTI V MAKEDONIJI.

Sofija, 26. septembra. Vse časopise se peča s položajem v Makedoniji. Roparske čete, ki jih ne le trpe, marveč celo podpirajo in ojačujejo srbski občinski uradniki in orožniki, plenijo v bolgarskih vaseh. Vojne rekvizicije tako izvajajo, da se boje, da ne bi fizirali veljakov.

JUNAŠKI STOTNIK.

Pri prehodu čez Drino se je v zadnjih bojih posebno izkazal neki avstrijski stotnik, po rodu Srb. Peljal je 180 prostovoljno priglasičenih vojakov prvi čez Drino med stražnim srbskim ognjem. Vztrajal je s temi možmi cel dan in celo noč onstran reke med najhujšim ognjem. Ko mu je zmanjkalo municije, je poslal dva moža ponjo. Spal je sam s svojim oddelkom pod hribom, na katerem so grmeli srbski topovi. Kljub temu ni izgubil nobenega moža, razun nekaterih ranjenecv. Na čepici je imel šest lukenj, narejenih od srbskih strelcev. Ostale čete tokraj Drine so mislile, da je že davno vjet. Drugi dan se je pa brigadi, ki je prekoračila reko, na veliko veselje zopet pridružil. Stotniku je ime Turudija.

× × ×

NAPETOST MED SRBIJO IN BOLGARIJO

postaja vedno večja. Bolgarska vlada bi ostala rada nevtralna, a javno mnenje razburja poročila o srbskih nasilstvih nasproti makedonskim Bolgarom, katere so odposlali na vojsko v prvo črto, dasi se niso še nikdar vojskovali. Dne 21. t. m. se je razgovarjal srbski poslanik v Sofiji z bolgarskim ministrskim predsednikom. 8. t. m. je srbska četa, sestavljena iz vojakov in iz odpuščenih kaznjencev v okraju Kičevo, kjer so v Dubici, Klenovcu, Popovcu in v Labčanju povsod po 40 do 60 Bolgarov aretirali in odvedli v Kičevo, kjer so jih vse ustrelili. Tolpa se je vrnila nato v navedene vasi in jih je požgala. Žene in otroci, ki niso v gore pobegnili, so zgoreli.

Poročilo o zadnjih zmagovitih bojih s Srbi.

V Srbiji se bore naše južne čete z največjo žilavostjo za končni uspeh. Zelo važne pozicije se že nahajajo v naših rokah. V teh bojih sodeluje tudi naše topništvo.

Danes došla graška »Tagespost« ima naslednje cenzurirano poročilo z Dunaja:

»Na srbskem bojišču naše operacije uspešno napredujejo. Ob krilu naše

Mi smo svojo bojno črto kolikor mogoče raztegnili, tako da je sovražnik mislil, da ima pred seboj več polkov. Ogenj sovražne infanterije in poljske artiljerije nam ni napravil dosti škode, medtem ko je naša artiljerija krepko podpirala infanterijo s streljanjem. Tako smo se mogli držati v svojih pozicijah cele tridni. Vzdržali bi se še dalj, če ne bi dospela na svoje mesto ruska težka artiljerija.

Sedaj je bilo treba misliti na spretno umikanje in pri tem napraviti Rusom kar največ škode, da jim zabraniti prehod čez reko San. Pod lesenim mostom so bile že prej nastavljen mine. Zapustili smo Sienawo opoldne. V daljavi 2 km smo našli na zelo ugodno pozicijo, kamor smo postavili artiljerijo in strojne puške.

Rusi so pričeli pozno popoldne korakati čez most, najprej kavalerija, ena baterija in nato infanterija. Že je bil en bataljon ruske infanterije čez reko, ko se zasliši grozen pok. Mine pod mostom so eksplodirale. Kar je bilo ruskih vojakov na mostu — nekaj stotin — so bili vsi mrtvi. Obenem pa je otvorila ogenj naša artiljerija in strojne puške. Med Rusi je nastala velika panika in skoro vsi Rusi, ki so prišli čez reko, so padli. Le prav malemu številu se je posrečilo pobegniti. Po reki Sani so plavale cele množine ruskih trupel in valovi so bili rdeče pobarvani. Vrla posadka je izvršila svojo nalogo in odšla k glavni armadi.

Rusi so mislili, da bodo s svojo velikansko premočjo našo armado kar pogazili, pa so se hudo motili. Naše vrle čete se krepko upirajo ruski premoči in so ji že dosedaj zadale velikanske izgube. Tega Rusi nikakor niso pričakovali, ker so bili o svoji takojšnji odločilni zmagi prepričani in so že napravili cel načrt, kako bodo spremenili zemljevid Evrope.

Ta ruski načrt se glasi tako-le: Glavni delez dobi Rusija in sicer Galicijo, nerumunsko Bukovino, Moldavijo do Sereta in ustje Donave; nadalje vso Evropsko Turčijo, Malo Azijo in severno Perzijo.

Angleška dobi Palestino, Arabijo in prekmorsko posest Nemčije.

Francoska bi se morala zadovoljiti z Alzacijo in Lotaringijo, Belgija bi pa dobila Luksenburg.

Srbija pride v posest jugoslovanskih dežel Avstro-Ogrske z dohodom do Jadranskega morja, pri čemer bi se Dalmacija razdelila med Srbijo in Črnogoro. Črnagora, Srbija in Grška si nadalje razdele Albanijo izvzemši Valono, ki bo pripadla Italiji. Grčija dobi tudi severni Epir in turške otoke, katere ima zasedene od tripoliške vojske sem Italija.

Italija bi vzela od Italijanov naseljene avstrijske dežele.

Rumunija, ki bi prepustila zgoraj omenjene dele svoje dežele Rusiji, bi dobila za to rumunski del Bukovine, Sedmograško in južno Ogrsko.

To je res lep načrt za naše sovražnike, ki bo pa ostal samo na papirju.

× × ×

Dunaj, 26. sept. (Kor. urad.) Uradno se poroča: Po bitki pri Lvovu uvedeno zbiranje naših bojnih sil na ozemlju zahodno od Sane ni dalo samo časovno entente povod za najzlobnejše izmišljotine in najbolj smešne komentarje, ampak je tudi drugod izvalo napačne predstave o položaju naše armade. Temu nasproti moramo opozarjati na to, da se je omenjeno zbiranje izvršilo povsem prostovoljno, kar dokazuje dejstvo, da tega zbiranja sovražnik nikjer ni mogel in ni niti skušal ovirati. Trditve, ki prihajajo od sovražne strani, o uspehih ob črti reke San so popolnoma neresnične. Gre edino le za posamezna bombardiranja, ki so bila inscenirana s velikim številom čet, težkih topov in municije proti utrjenim in le z maloštevilnimi posadkam zasedenimi prehodnimi točkami, ki so po izvršitvi svojega namena in razstrelitvi mostov bile prostovoljno izpraznjene. Londonsko poročilo o padcu dveh fortov pri Przemyslu je seve popolnoma izmišljeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

× × ×

Novi boji na nemškem desnem krilu. — Prvi zapiralni fort med Verdunom in Toulom padel. — Nemci prekoračili reko Maas.

Velikanski boji na Francoskem še vedno trajajo, čeprav s presledki, ker si seveda ne smemo predstavljati, da bi se kar neprestano bojevalo Francozi so zopet poizkušali vzhodno od Oise desno nemško krilo obkoliti. Tu je namreč še

NEČAK TOLSTOJEV VOJNI UJETNIK.

Praga, 26. septembra. Med ruski vojnimi ujetniki je tudi nečak grofa Tolstaja 20letni Mihaelov Tolstoj, enoletni prostovoljec v ruski armadi. Bil je ujet v bitki pri Komarovu.

ČEHINJA NEVARNO RANJENA NA SEVERNEM BOJIŠČU.

Praga, 26. septembra. »Narodni Listy« poročajo, da je bila Čehinja Ana Brezina, gozdarjeva žena v Vzhodni Galiciji, 4. milje od Rava Ruske, dne 8. septembra nevarno ranjena, ko je med bojem bežala iz gozdarjeve hiše. Ranjeno Čehinjo so zdravili v vojaški bolnišnici, nato so jo prepeljali v Herman Moštetz, kjer je bila rojena.

× × ×

POLOŽAJ NA RUSKEM POLJSKEM IN V VARŠAVI.

(Potrjeno po tiskovnem uradu c. kr. vojnega ministrstva in po c. kr. državnem pravdnistvu na Dunaju.)

Krakov, 26. septembra. O položaju na Ruskem Poljskem in v Varšavi izvaja »Nowa Reforma«: V vseh gledališčih v Varšavi se mora na povelje ruskih oblasti igrati. S posebnim carjevim ukazom se v vseh krajih Rusije uvedejo izredne odredbe. Policijska kronika obsega veliko poročil o roparskih napadih, o umorih in o ropih v Varšavi in v okolici in poročila o strašnem številu samoumorov, ki jih beda provzroča. Poljake, ki so pristopili v Nemčijo ali v Avstrijo, 6000 jih je, so tirali do Orenburga ob sibirski meji. Nemce so še dlje tirali.

KAKO SO RUSI V VZHODNI PRUSIJI GOSPODARILI.

Rusi so bili v Vzhodni Prusiji zasedli 67 mest in 2600 vasi. Med dva in en četrt milijona prebivalcev jih je nad 1 milijon pobegnilo. Izgubljena je ena tretjina živine, posestva, precejena na 7800 milijonov mark, so zdaj komaj pet milijard vredna. Deželo so leta 1909. cenili, da je vredna 16 milijard, zdaj je vredna 12 milijard.

HINDENBURGOVO ZMAGO ANGLEŽI ZAVIJAJO.

Berolin. »Norddeutsche Allg. Zeitung« konstatira, da je eden največjih angleških listov, »Daily Mail«, zavil poročilo o Hindenburgovi zmagi ter jo angleškemu občinstvu predstavil kot strateški uspeh ruske vojne taktike.

LETALČEVO PISMO GENERALU RENNENKAMPFU.

Neki nemški častnik je s svojim aeroplanom večkrat poletel v rusko ozemlje. Metal je ruska pisma in oklice. Eno pismo je naslovljeno na generala Rennekampa, v katerem se mu naznanja, da pride kri v Vzhodni Prusiji poklanih prebivalcev na njegovo glavo. Vojakom ruske armade se pa z oklicem naznanja, da je bila poražena ruska narevska armada, da se z ruskimi ujetniki lepo postopa, da so osvojili Nemci Belgijo in da stojte pred Parizom.

× × ×

RUSIJA SKRBI ZA REZERVO.

Dunaj, 26. septembra. Rusija je vpoklicala letnik 1914. Tudi Turki v okolici Baruma, Rostoka in Odese so bili uvrščeni v ruske čete.

RUSIJA SE VRŽE Z VSO SILO NA NEMCIJO.

Rim, 26. septembra. Pariška izdaja lista »Newyork Herald« poroča z dne 15. septembra iz Peterburga, da je vojni minister izjavil, da se bo Rusija vrgla z vso silo na Nemčijo in zato odpoklicala mnogo čet iz Galicije na nemško mejo.

4. oktober dan molitve za monarhijo.

Dunaj, 26. septembra. Predsedstvo škofovske konference na Dunaju je proglasilo 4. oktober, godovni dan našega cesarja, za dan molitve za monarhijo.

× × ×

edina možnost predreti nemško bojno črto, ker so podobne poizkuse drugod Francozi plačali z velikanskimi izgubami.

Na celi bojni črti od Oise do Argonov se boji nadaljujejo. Splošno se zdi, da so obojestranske sile — Francozi so mobili-

zirali do zadnjega moža — precej enake in zato stopa sedaj v ospredje vztrajnost, hrabrost in predvsem moralna sila. Vsekako moremo mirno reči, da francoski glavni napad, za katerega so porabili vse svoje glavne sile, ni imel nobenega znatnega uspeha.

Drugače pa je z boji med Argoni in Belfortom. Tu so Nemci, v prvi vrsti na ozemlju okoli Verduna, podvzeli ofenzivo s pomnoženo silo, da bi predrl francosko črto in s tem mogli izpeljati prodiranje proti Parizu.

Varennes, 25 km zahodno od Verduna, so Nemci zavzeli. Napad na utrjeno črto Verdun—Toul je bil naperjen na središče te črte in je dosegel že vidne uspehe. Da bi odbili ta napad, so vpriporili Francozi izpade iz Verduna in Toul, ki pa so bili vsi zmagovito odbiti.

V teh velikih bojih napravljajo posebno slikovit vtis maročanske čete. Ubogi ljudje zelo trpe vsled mraza; v gostih skupinah se stiskajo za vsak zid, da bi se za-varovali pred vetrom. Maročani in ostale črne čete v Franciji so podobne psom, ki čakajo le na povelje svojega gospodarja, da bi se vrgli na tistega, na kogar jih ščuje.

Cela bojna slika napravlja vtis, da stremi nemško vojni vodstvo z vso silo za odločilno bitko s tem, da obkoli vzhodno francosko krilo. Pri tem računa tudi na one svoje sile, ki so sedaj zaposlene med Verdunom in Toulom. Zato pa odločitev skoro gotovo ne bo prej padla, dokler tu ne izvrše nemške čete svoje naloge.

× × ×

Berolin, 26. septembra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan poroča 25. t. m. zvečer: Nadaljevanje operacij je privedlo na skrajnem desnem nemškem krilu do novih bojev, v katerih še ni padla odločitev.

V sredi bojne črte se ni danes razven posameznih sunkov ničesar zgodilo.

Kot prvi zapiralnik fortov južno od Verduna je danes padel Camp des Romains pri St. Mihielu. Bavarski polk je na fortu razvil nemško zastavo. Nemške čete so tam prekoračile reko Maas.

Sicer pa ni niti na zahodu niti na vzhodu nobene izpremembe.

× × ×

POROČILO GENERALA FRENCHA.

»Nemci so grozoviti sovražniki!« Rotterdam, 25. septembra. Ko se velikanska bitka na Francoskem še nadaljuje, priobčujejo listi novo brzjavko angleškega generala Frencha, ki opisuje operacije od 14. do 17. septembra. Spominja, kako so se Nemci 14. t. m. odločno upirali v bližini reke Aisne. Tega dne so angleška krdela prekoračila Aisno. Deževalo je curkoma, kar je trajalo do 15. Položaj angleških čet onstran reke Aisne na višinah pri Coissousu se ni izpremenil. Videlo pa se je čedalje bolj jasno, da so bili Nemci izvršili važnejše priprave, kakor se je pričakovalo. Skoro četi dan so bombardirali angleške bojne črte iz težkih topov in izvrševali srdite napade. Ponoči je dež postal še hušji ter je mučil vojske v odprtih jarkih in zelo oviral prevozno službo z avtomobili, ki je imela že itak velike težave, ker so bili mostovi razdrti. Dne 16. t. m. zjutraj je dež prenehal, kar je pa položaj angleških čet le malo izpremenilo. (Nadaljno poročilo se je črtalo.) French hvali nemške vojske, rekoč doslovno: »Nemci so grozoviti sovražniki; njihovo vojaštvo je dobro pripravljeno, že dolgo časa. Krepi in pogumni, kakor so, porinejo bojne vrste naprej spretno in hrabro!«

× × ×

FRANCOZI IZGNALI TUJE DRŽAVLJANE IZ PARIZA.

Dunaj, 26. septembra. Zadnji nemški in avstrijski podaniki so morali iz

Oklic.

Na vse mogoče načine se občinstvo v sedanjem času prizadeva, da bi z dejanskimi in požrtvovalnimi dokazi svoje ljubezni in skrbnega sočustvovanja omililo vojskine trdote. Za oskrbo ranjenih in bolnih pripadnikov vojske skrbé družba Rdečega križa in za ostale družine v vojni se nahajajočih krajni pomožni odbori in vojni pomožni urad, ki so se v tem obziru že z največjim uspehom obrnili na požrtvovalnost občinstva.

Dolžnost človeške ljubezni in hvaležnosti pa je, da se spominjamo tudi v vojski se nahajajočih hrabrih branilcev domovine in tudi tem svojo skrb posvečamo.

Ta plemeniti namen si je za svoj cilj postavil pri c. in kr. vojnem ministrstvu ustanovljeni vojni oskrbovalni urad.

Dasi je avstrijski vojak od vojaške uprave prav izvrstno upravljen, oblečen ter s hrano preskrbljen, vendar pa naj mu praktična darila prinašajo dobrodošle pozdrave iz domovine.

Skoraj svakdo izmed nas zaostalih ima med v vojni se nahajajočimi bliž-

Pariza in departementa Seine odriniti v koncentracijske tabore.

× × ×

NAŠI »ORLI« PRED FRANCOŠKIMI TRDNJAVAMI.

Načelnik horjulskih Orlov piše iz Francoskega:

15. sept. 1914.

»V vojski pero počiva, le puška piše svojo grozno pisavo. Meni ni dose-daj še nič zapisala. Hvala Njemu, ki vse vodi. Sedaj sem v bližini mesta Maubeuge na Francoskem, katero je bilo dobro utrjeno — pa mi imamo hud ogenj (42 cm) — 46.000 mož, 7 generalov, 400 kanonov se nam je udalo. Skoraj dva dni so korakali ti ujetniki mimo nas. Sedaj čakamo, ne vem pa kam in kedaj. Mogoče pred Pariz, ako nas bodo potrebovali. Pozdrav vsem Vaš France.«

× × ×

NEMCI METALI IZ ZRAKA BOMBE.

London, 26. septembra. (Kor. urad.) »Reuter« poroča, da je 24. t. m. zvečer ob 11. uri letal nad mestom Ostende Zappelinov zrakoplov, iz katerega so Nemci vrgli tri bombe, ki so le malo škode napravile in niso nobene osebe ranile. Zrakoplov se je pripeljal iz Thielta čez Thorhut in se je odpeljal proti Thieltu nazaj. Prva bomba je padla v Bois de Boulogne, druga na ribji trg, tretja v neki bazen.

× × ×

O KATEDRALI V REIMSU.

Berolin. Nemško časopisje konstatira, da celo poročevalci Nemčiji sovražnega časopisja beležijo, da katedrala v Reimsu ni bila zelo poškodovana, da je torej Delcasse v svoji protestni brzjavki velevlastim trdil neresnico, ko je rekel, da je katedrala kup razvalin. — Nadalje tudi niso resnična poročila, da je sv. oče protestiral pri cesarju Viljemu in nemški vladi nad uničenjem katedrale v Reimsu, res pa je, da je nemški poslanik pri Vatikanu dal sv. očetu tozadevna pojasnila, katere so sv. očeta popolnoma zadovoljila.

× × ×

BELGIJCI POD POVELJSTVOM BELGIJSKEGA KRALJA UDRILI DO LÖWENA.

»Kölnische Volkszeitung« poroča, da so Belgijci prodrli pred enim tednom, poveljeval jim je belgijski kralj Albert sam, čez Mecheln do Löwna, a so jih v hudih bojih, ki so trajali tri dni, vrgli Nemci nazaj do Antwerpna.

ZEPELINOVEC NAD ANTWERPNOM.

Amsterdam, 26. septembra. Reuterjev urad poroča iz Antwerpna: V noči od torka na sredo so opazili na prvi obrambni črti trdnjave, v smeri Moll-Lier Zeppelinov zrakoplov. Ker so začeli metalci svetlobe delovati, se je zrakoplov vrnil.

× × ×

MOLTKEVO PISMO.

Berolin. Listi prvokrat priobčujejo pismo generalfeldmaršala grofa Moltkeja z dne 14. maja 1878 na nekega norveškega prijatelja. Moltke je pisal: »Morda se enkrat vsi germanski rodovi spomnijo svojega germanskega izvora in stvorijo krepak odpor proti poplavi iz vzhoda in zahoda.«

NEMSKIH TURNARJEV

stoji zdaj 500.000 do 600.000 v nemški armadi.

× × ×

ANGLEŽI ODPRAVIJO MORATORIJ.

Angleška vlada je sklenila, da dne 4. oktobra odpravi moratorij.

nje sorodnike, prijatelje in znanke, katerim bi rad napornosti in težkoče vojne življenja olajšal. Nanje naj misli in pri tem tudi ne pozabi na tiste, ki so sami na svetu ter nimajo pričakovati daril ljubezni od doma.

Podpisani se torej obračate na občinstvo z iskreno prošnjo, da naj se jim v svrhu obdarovanja v vojski se nahajajočih vojakov pošlje darila bodisi v denarju, za katerega se bodo darila nakupila, bodisi v naturalijah. Vsakdo naj pri tem plemenitem delu po svoji moči pomaga. Vsak tudi najmanjši dar se bo porabil.

Kot darove v naturalijah se želi: čaj, čokolada (koal), kako, sladkor (sladkorčki), suho pecivo (cakes, prepečenec, lect itd.), trdi sir (primen sir v zaprtih posodah), prekajeno meso (to v poznih jeseni in po zimi), sardine, salami in suhe klobase, presušeno sadje, kompoti, marmelade, če mogoče v lesenih zabojčkih, orehi in kostanj, zdravilna vina, rum, mineralne vode, sadne soke, smodke, cigarete, tobak za kajenje, cevčice za smodke in cigarete iz lesa ali papirja, žepni noži, praktična užigala, pipe za tobak, jedilno orodje, mlo in milnatil listki, ther-

mo steklenice, svinčniki, pisalni papir, krpe za noge iz ovčje volne, nogavice, nočne čepice (cevkaste snežne oglatnice), jopiči vseh vrst, ovratne rute vseh vrst, zapestniki (približno 10 cm dolgi), ušesniki, volnene rokavice, kukala in buzole.

Vrhna obleka mora biti sive barve. Darila v naturalijah gori omenjenih vrst naj se blagovoli oddati v deželni dvorcu ali pa pri c. kr. deželnem predsedništvu v Ljubljani, Erjavčeva ulica št. 13, I. nadstropje. Darila v denarju naj se z označbo »za vojni oskrbovalni urad« pošljejo deželnemu predsedništvu v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica št. 20.

V Ljubljani, 13. septembra 1914.

Karla baronica Schwarz.

Bogumila Šusteršič.

Pismo nemške matere francoski materi.

»Frankfurter Zeitung« priobčuje naslednje plemenito pismo, ki ga je neka nemška gospa pisala neki francoski materi, katere sin je na nemškem umrl na ranah, ki jih je dobil v boju za francosko domovino:

Milostiva gospa! Mati, ki je kakor Vi poslala v boj za domovino svojega sina, nemška mati, bi Vam rada pisala nekaj vrstic.

V petek, dne 28. avgusta, je dospel semkaj velik transport ranjenih vojakov, med katerimi se je nahajal tudi Vaš sin gospod Lucien Paul. Bil je težko ranjen na glavi. Z veliko skrbnostjo so ga prenesli v bolnišnico usmiljenih sester sv. Vineca Pavlanskega, kjer so mu z veliko skrbnostjo stregli. Eden naših kanonikov, prelat mgr. Hilpisch, ki je obiskal ranjence, je bil obveščen, da se želi gospod Paul izpovedati. Monsignor ga je našel, kakor mi je rekel, zelo slabega. Vaš ljubi sin je le s težavo govoril ter je zato prosil monsignora: »Prosim, izprašujte me.« Dobil je odvezo. Ker se je zdelo, da trenutno ne grozi neposredna nevarnost, je monsignor sveto obhajilo in sveto poslednje olje odložil za naslednji dan, da bi se Vaš sin preveč ne utrudil. Toda ponoči ob 3. uri je nastopil krč, ki mu je Vaš sin podlegel ob pol 5., ne da bi se bil več zavedel. Očividno je bil težko ranjen na možganih.

Bodite zagotovljeni, milostiva gospa, da je Vaš ljubi sin užival najskrbnejšo strežbo in da se ni ničesar upustilo, kar bi bilo moglo rešiti njegovo mlado življenje. To Vas bo nekoliko potolažilo, Vas in Vašega soproga, v Vaši veliki bolesti. Misel, da mu je ob zadnji uri stal ob strani duhovnik in da je bila njegova smrt sveta. Vam bo pomagala, da svojo glavo upognete pod roko najvišjega Gospoda nad življenjem in smrtjo. Vaš sin je umrl kot junak za svojo domovino in spi sedaj na tuji sicer, toda blagoslovljeni zemlji, kjer čaka vstajenja, ko bo zopet videl svoje, ki sedaj objokujejo njegovo izgubo, da se nikdar več ne loči od njih.

Njegov pogreb se je vršil v torek, dne 1. t. m., zvonili so mu zvonovi v katedrali. Izkazane so mu bile vse vojaške časti. Obse naši vojniški društvi z zastavama, ki sta bili oviti v črno tančico, sta mu dali častno spremstvo na zadnji poti. Jasno modro nebo se je svetilo nad odprtim grobom, ko so oddali tri častne salve. Naj počiva v miru!

Dovoljujem si priložiti Vam tukaj nekaj vejic iz lovorjeverga venca, ki sta ga vojniški društvi položili na grob, kakor tudi nekaj izrezkov iz tukajšnjega lista. Iz njih bodele videli, kako zelo se je častil Vaš sin, ko so ga nesli k zadnjemu počitku. Počiva na novem mestnem pokopališču. Njegov grob ima števil. 1.

Milostiva gospa! Reklo se mi je, da je tako težko ranjeni mladi Francoz pred vsem želel videti svojo mater. To mi je šlo tako k srcu, da sem sklenila takoj pisati njegovi ubogi materi in ji vse poročati, kar sem mogla zvedeti o mlademu vojaku. Kajti tudi jaz, milostiva gospa, imam sina edinca, ki je poln navdušenja sledil cesarjevemu klicu in o katerem že od 22. avgusta nisimo dobili nobene vesti.

To pismo naj Vas nekoliko tolaži v Vaši veliki bolesti, Vas in celo Vašo družino nad veliko izgubo Vašega draga sina, ki je žrtvoval svoje mlado življenje za domovino.

Blagovollite sprejeti, milostiva gospa, zagotovilo najodkritosrčnejšega sožalja matere, ki z Vami iskreno sočustvuje.

Avtomobili v artiljerijskem ognju.

Slika iz vojne.

Zelo odgovorna vojna služba so transporti do meje: Ti vedno hite z bliskovito hitrostjo. Sedaj, ko je skoro vse

končano, sem v stanu na kratko povedati eno sliko izmed mnogih, ki je dosti zanimiva.

Kolona težkega avtomobilskega tre-na je dobila ukaz, da pripelje za vsako ceno municije dvem divizijam havbic. 35 težkih ogromnih avtomobilov, nabitih do vrha z municijo, granatami, šrapneli in podobnimi igračkami... Potujemo, le naprej neprestano drvimmo... Noč bajna, mesec plava na nebu, pošilja joč nam pozdrave, nebo posejano z zvezdami.

Misli moje so hitele domov k mojim dragim, a avtomobilski vozovi, obloženi s težkimi tovari režejo z naglo silo pešeno pot. Zdi se mi, da slišim tajinstveno šepetanje, prtajene razgovore; zdi se, da se plete pogovor jekleno-mrzihi granat z šrapneli in okroglimi kartečami o bodočih posetih v sovražnih vrstah...

Nabojev smo imeli več tisoč. Pred nami se je vozil kakor skala, najmočnejši in najvišji motorni voz. Ime mu je bilo »Hradczang II.« »Hradczang« je imel nalogo, da odstrani vse zapreke, ki jih je sovražnik pripravil v obliki jeklenih žic. Za njim je vozil nizko zgrajeni osebni avto.

Tako smo podili nad dve uri. Grom topov z desne strani nas ni posebno vznemirjal, ker je bil slab in se ni mnogo razlikoval od ropota naših vozov. To je bilo znamenje, da so naši in sovražnik kje daleč, pošilja joč drug drugemu bronovo pozdrave.

Ali naenkrat se je kakor blisk zasvetilo nad zemljo. Čudovito lep, a vendar tako strašni in žalostni svetlobni žarek se je začel zvijati kakor kača z neznansko hitrostjo, naravnost proti nam. Takoj smo bili na jasnem, kaj se je zgodilo: sovražnik na sosednih gričih, kakih 10—12 km daleč, nas je našel s svojimi reflektorji.

Čudno nam je bilo pri srcu in neprijetno in skrb za našo municijo nas je dušila, kajti že se je začel sovražnikov lov na nas. Posvetilo se je tam daleč na horizontu in kmalu na to smo slišali pok. Na desno od nas se je čul močan udarec, kakor bi padla mogočna skala v močvirje. Potem tiho kakor v grobu, dasi so naši motorji pričeli delovati s podvojeno silo. Kakor od solnca ožarjeni smo držili naprej in prelestni svetlobni pas nas je obdajal. Tako svetlo je bilo, da sem bil v stanu natančno razločiti, da kaže ura eno po noči.

Nagloma je svetlobni pas zginil, a v gori na desni je svet začaril v krvavo žaru. Tedaj je udaril zopet do naših ušes šum, kakor da je nekaj padlo v bičevje, prav blizu nas. Potem zopet blisk, a nad nami je v zraku zašelestelo, kakor da je sifrčala jata škorceve. In zopet temni grom, za njim blisk, za bliskom krvavi plamen proti nebu... Strel je zadel neko poslopje in je užgal.

Groza nas je obhajala, kajti le ena krogla naj zadene prvi voz, pa gre v zrak silna množina ekrasita in nabojev, in mi smo zgubljeni! S takimi mislimi podimo dalje. Bliskati se je začelo vedno bolj in vedno natančneje smo slišali žvižganje nad sabo in brizganje vode in blata. Šteti strele ni bilo več mogoče, ker so se usipali, gosto kakor toča. Naenkrat je streljanje na desnih gričih potihnilo, a z desne strani pred nami se je začelo novo grozno streljanje. To so bile naše baterije, ki so vzele sovražnika od strani pod ogenj in ga prisilile, da je umolknil. A mi smo bili rešeni in povelje izvršeno.

Zadnja poročila z južnega bojišča.

Dunaj, 26. septembra. (Kor. urad.) Uradno se poroča: Na balkanskem bojišču je položaj tudi od zadnjih dovolj jasno govorečih komunikejev ostal neizpremenjeno ugoden.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, generalni major.

Rusi izgubili pri Lvovu 100.000 mož.

Dunaj, 26. septembra. »Neue Züricher Zeitung« piše, da je Rusija spoznala, da je morala plačati obe bitki pri Lvovu z izgubo 100.000 mož.

Cesar za ranjence.

Dunaj, 26. septembra. Cesar je odredil, da se mora vsa divjačina, ki jo ubijejo v loviščih Gödölös in Višegrad, oddati ta-mošnjim vojaškim lazaretom.

Velika vojna kontribucija.

Berolin, 26. septembra. Nemčija je doslej naložila francoskim in nemškim mestom 751 milijonov vojne kontribucije, od katere je ena desetina že vplačana.

Francoska vpoklicala pod orožje letnik 1915.

Pariz, 26. septembra. (Čez Rim.) Francoska je vpoklicala pod orožje letnik 1915.

»RESITELJ« FRANCIE.

Kakor se zdaj čuje, ima Francija v rezervi še eno presenečenje, namreč novo razstreljivo, ki tako strašno učinkuje, da ga, kakor vsaj trde, Poincaré ni hotel vporabiti. Streljivo je iznašel slavni iznajditelj melinita, Eugène Turpin. Naša slika predstavlja našim čitateljem Turpina v njegovem laboratoriju.

Dnevne novice.

+ Ne zamudite obnoviti naročnine, in sicer pravočasno, da ne bo neprijetnih presenečenj pri ustavljanju lista. Točni plačevalci nam izredno olajšajo nemajhno sedanje delo.

+ Na bogoslovskem učilišču v Ljubljani se bodo pričela predavanja za I. letnik dne 6. oktobra. Zglasiti se je bogoslovcem prvoletnikom dan prej, torej 5. oktobra. Kdaj se bodo pričela predavanja za IV., III. in II. letnik, bo vodstvo pozneje naznanilo; 34 bogoslovcev streže namreč ranjencem v c. in kr. rezervni bolnišnici v Ljubljani, 19 pa v rezervni bolnišnici v Celju. — Vodstvo.

+ V korist deželni pomožni akciji je izročila »Slovenčeva« uprava znesek 115 kron 68 vin. kot dvovinarski izkupiček od posebne izdaje dne 6. septembra.

+ V poročilih o ranjenih in bolnikih št. 13. se nahajajo med drugimi tudi sledeči: Poročnik Jazbec Marijan, 97. pešpolk, iz Novega mesta, ranjen, na Dunaju; stotnik Krušič Franc, 97. pešpolk, iz Trsta, ranjen, na Dunaju; poročnik dr. Jožef Rapoc, 97. pešpolk, iz Maribora, ranjen, v Ljubljani; Janež Franc, 17. pešpolk, iz Podrečij pri Kamniku, bolan v Ljubljani; Kenda Sebastijan, 17. pešpolk, iz Idrije, ranjen, v Gorici; Lacković Jožef, 27. domobranski polk, Vilko pri Gorici, ranjen, v Kösegu; Rangus Anton, 27. domobranski polk, iz Št. Jerneja, ranjen, v Ljubljani; Škrbec Franc, 17. pešpolk, iz Starega trga, ranjen, na Dunaju. — V 6. izkazu izgub je izkazan poročnik dr. Miroslav Vrančič kot mrtev.

— Izpuščenih duhovnikov. Iz zaporov graškega vojaškega sodišča je bil izpuščen g. Vid Janžekovič, župnik iz Vičanj, in sicer brez glavne obravnave, ker se je izkazalo, da je ovadba proti njemu bila neresnična.

— Na severnem bojišču je bil težko ranjen gimnazijski suplent g. Ludovik Vagaja. Težko je bil ranjen na severnem bojišču tudi znani hrvaški biciklistični prvak Franjo Gregl, ki se je lani udeležil tudi raznih dirk na Slovenskem. Vest, katero smo posneli po nemških listih, da bi bil mrtev stotnik 27. pešpolka Blaschke, ni resnična. G. stotnik Blaschke je le ranjen in se nahaja sedaj v tukajšnjem hotelu »Union«. V desno roko je ranil šrapnel stotnika 17. pešpolka Alfonza Žerjava. Na severnem bojišču je padel uradnik štajerske eskompne banke v Gradcu Anton Jaritz. Absolv. jurist Anton Trobej iz Gornjega Grada je umrl na Dunaju vsled ran, ki jih je dobil kot junak na severnem bojišču. Ranjen je nadporočnik 47. pešpolka Miroslav Strel. Na severnem bojišču pri Grodeku je padel, zadet od karteče, rezervni poročnik Oton Tutta, oficijal Kranjske hranilnice. Bil je takoj mrtev. Zapušča vdovo in enega otroka.

— Povišanje cenam živil na Dunaju. 24. t. m. so na Dunaju znatno cene živilom poskočile, in sicer kavi za 40 vinarjev pri kilogramu, petroleju in spiritu za 4 do 8 vinarjev pri litru, milu 2 vin. na 1 kos, črnemu smreku za 24 vin. pri 100 kg.

— Smrtna kosa. Trnovo na Notranjskem. V pomladnem cvetju je sedaj v jesenskih dneh ovenela mlada samostanska lilija sestra Ludmila Sircelj, sestra trnovskega cerkvenika. 16 let je živela, delovala in molila v trnovskem samostanu. Rojena je bila 30. oktobra 1884. N. v m. p. — Na Dunaju je umrl c. kr. nadporočnik Rajmund Zalar. — V Zapužah je umrla g. Anica Šusteršič roj. Kunovar, stara 27 let.

— Iz Mengša. Po kratkem, mukopolnem trpljenju je v nedeljo dne 20. septembra umrla učiteljica, gospa Franja Stepnischegg. Pokojnica je bila splošno zelo priljubljena oseba vsled svojega prikupljivega nastopa in odkritega značaja, to še posebno pri šolski mladini, kateri ni bila le samo izborna učiteljica, ampak prava skrbna mati.

— Beguncev iz Galicije sta se pripeljala, kakor poroča »Grazer Tagespost«, včeraj v Gradec dva vlaka. Med došlimi je tudi mnogo inteligence. Tudi po raznih krajih na Kranjskem imamo že mnoge oseb iz Galicije.

— Viharji v reškem zalivu. Letošnja jesen se je na Reki pojavila z zelo slabim vremenom. Temperatura je zelo padla, bora hudo divja. Gore je že močno pobelil sneg. Več let že ni jeseni v primorju snežilo.

— Velik požar v Trstu. Včeraj je v Trstu izbruhnil velik požar v veliki trgovini z drogerijami in zdravili Mario Lang. Vsi tržaški ognjegasci so gasili do 10. ure zvečer. Škode je 100.000 kron.

— Nenavadni svatje. Iz Zagreba poročajo: Danes se je tukaj poročil četovodja 53. polkovnije Alić, ki se nahaja ranjen v tukajšnji bolnišnici, s svojo zaročenko. Mlademu paru je kumovala baronica Ožegović, ki se v tem oddelku nahaja kot bolničarka.

— Dementirana vest. Nedavno smo po hrvaških listih poročali, da je bil v Zemunu ubit pri vršenju svojega svetega poklica od srbske granate o. Selan Marković. Ta vest pa ni resnična, ker je o. Selan pisal provincijalu Rodiću iz Zemuna dopisnico, ki ima poštni pečat z dne »23. septembra«.

Ljubljanske novice.

+ Posebna izdaja »Slovenca« zopet izide jutri v nedeljo jutraj.

Ij Jurko Javornik obsojen. Včeraj je stal pred tukajšnjim izjemnim sodiščem Jurko Javornik, bivši magistratni asistent v Ljubljani, star 34 let. Obtožen je bil, da je v teku zadnjih let Tereziji Durnik vdovljeni Mlakar v Trbovljah izvalil 7000 K. Javornik je služil v Trbovljah delj časa kot orožnik in je tam vdovo Mlakar spoznal. Obsojen je bil na 13 mesecev težke ječe.

Ij Umrl je tu včeraj dopoldne g. Ivan Okorn, učitelj na mestni nemški deški ljudski šoli v Ljubljani. Pobralla ga je vodenica, ki se ga je bila lotila letos okrog velike noči. V prejšnjih letih je služboval Predvorom, potem v Kamniku, Trzinu, Premu, zadnja leta pa na tukajšnji nemški šoli. Bil je rojen šolnik, imel impozanten nastop in je fino govoril nemški jezik. Kot starejši učitelj sploh, je bil mož veren. Šolo je močno ljubil, kar kaže posebno to, da je prišel še h konferenci zadnji ponedeljek, dasi je rabil do šole pol ure, ko je pot dolga samo tri minute. Pri konferenci je bil še precej vesel in šaljiv. — Za smrt je bil pred tedni dvakrat previden in bi se bil gotovo dal zopet prevideti, da ga ni smrt prehitela. Pokopan bo na Viču. — Dobri mož, počivaj v miru!

Ij Pregledovanje črnovojnikov. 25. septembra 1914 se zaključil zglaševanje črnovojnikov, ki so rojeni leta 1892., 1893. in 1894. Opozarjamo na ta rok s pristavkom, da se je vsem omenjena leta rojenim mladeničem, ki bivajo v Ljubljani, ne glede na rojstni kraj ali pristojnost, zglasti v mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu. Vsi v Ljubljani bivajoči mladeniči omenjenih let pridejo v Ljubljani k pregledovanju in na podlagi zglaševalnih pol se predstavijo komisiji. Zategadelj je zglašitev neobhodno potrebna.

Ij Umrl so v Ljubljani: Ciril Arko, sin vdove mestnega učitelja, 5 mesecev. — Leon Krajnc, kolporterjev sin, 7 mesecev. — Fran Jager, sin tapetnika, 14 dni. — Metod Česnovar, trgovec sin. — Ivan Okorn, mestni učitelj, 52 let.

Razna poročila.

FRANCOZI NAPADLI TRANSPORT RANJENCEV.

Berolin. Francoski franktierji so napadli v etapnem okrožju bolniški transport, ki je vozil ranjene Francoze. Napadalec je bilo 23. Nemci so imeli na ranjenih in mrtvih 1 polkovnika in 7 bolniških strežajev.

ODLIKOVANI NEMSKI MORNARJI.

Berolin, 26. septembra. Cesar Viljem je naklonil poveljniku podmorskega čolna »U 9«, Otonu Wedingen železni križ I. in II. reda, častnikom in moštvo pa železni križ II. reda.

DUM-DUM KROGLE.

Dunaj, 26. septembra. Francoski listi priznavajo, da so rabili Francozi dum-dum krogle baje samo na streliščih.

RUSI NISO POTOPILI NEMŠKIH LA-DIJ.

Berolin, 26. septembra. (Kor. urad.) Z merodajne strani se izjavlja, da je

popolnoma izmišljeno poročilo angleške Marconijeve postaje v Polahu, da bi bila ruska križarka Balkan v Vzhodnem morju eno nemško križarko in dve nemški torpedovki potopila.

POTOPLJENI NORVEŠKI PARNIK „HESWIK“.

V Southfieldu so se izkrcali rešeni mornarji potopljenega norveškega parnika „Heswik“. Kapitan poroča, da je zadel parnik v sredo ponoči v Severnem morju na mino, ki je parnik razstrelila. Mašinist in kurjač sta mrtva, ostali so se s čolnom rešili.

Angleži so se s svojim brodom urezali.

Pretekli junij je znani angleški admiral sir Percy Scott v listu „Times“ spisal znamenit članek o vrednosti in porabnosti dreadnoughtov in podmorskih čolnov. Že takrat je povedal, da bodo pomorsko bitko odločevali podmorski čolni. Dosedanje obrambne operacije vojnih ladij, ki so obstajale v tem, da so se sovražne bojne ladje preganjale, pristanišča bombardirala in blokirala, varovale izkrcanje čet, odpadejo. Prav tako odpadejo slične operacije ofenzivnega značaja. Vse te operacije preprečijo lahko nevidni podmorski čolni.

Ta izvajanja angleškega admirala so pa zadela v celj deželi na velik odpor. Angleži niso admirala niti za resnega smatrali. Očitajo mu, da moti javno mnenje in škoduje s takim pisanjem interesom dežele. Taka pisava da izpodkopa vero in zaupanje v vrednost in porabnost vojne mornarice. No, dogodki v Severnem morju in drugod so pokazali, da je imel angleški admiral prav.

ANGLEŽI O IZGUBI SVOJIE ERIZARE.

London, 26. sept. Kor. urad poroča čez Berolin: »Daily Chronicle« poroča iz Harwicha: Vse govori samo o uničenju treh angleških križark. Drzno podjetje nemških podmorskih čolnov je bilo, o tem se ne more dvomiti, izvedeno po prej narejenem načrtu. Brodovje podmorskih čolnov je čakalo na ugodno priliko; ladje, ki so je spremljevale so razvile nizozemsko zastavo in niso reševale mornarjev, ki so se pofahtali. Eksplozija je na »Aboukir« tako strašno učinkovala, da je ostalo med 800 vojakov živih le 48. Časopisje naglašja, da sta bili dve križarki po torpedih zadeti, ko sta reševali moštvo križark. ki je bila prva zadeta. Sodi, da se morajo revidirati dosednji običaji glede na reševanje moštva tistih ladij, ki se potapljajo; osobito nasproti sovražnikovim ladjam. Listi naglašajo, da bi bila lahko zadela angleške ladje, ki so v boju pri Helgolandu reševale nemške mornarje zadela ista usoda, ki je zadela zdaj angleški križarici. Angleži so se sicer dozaj vzdržali, da bi vporabljali podmorske mine, a da bodo prisiljeni jih vporabiti zato, da položijo verigo okoli obrežij sovražnikove dežele in tako zapro sovražnikove velike vojne ladje in podmorske čolne.

ODSTOP ANGLEŠKEGA MINISTRA VOJNE MORNARICE POSLEDICA PORAZA V SEVERNEM MORJU.

Rotterdam, 26. septembra. Angleški minister vojne mornarice Churchill bo vsak čas odstopil. Listi zahtevajo pametno preiskavo proti poveljniku angleškega brodoma v Severnem morju.

ANGLEŽI PRODO V BALTIŠKO MORJE?

Berolin, 23. septembra. Tukajšnji listi sklepajo po pisavi francoskih listov, da nameravajo Angleži s silo prodreti pasove min, s katerimi je Danska zaprla Sund ter Mali in Veliki Belt, nakar udro v Baltičko morje, ki ga bodo blokirali. »Temps« piše, da se Danska temu ne bo ustavljala, ker bi bil tak poizkus napram velesili, kakor je Anglija, nemisljen; sama pa tudi ne bo odstranila min, ker se boji represalij z nemške strani.

Upori proti Angležem v Egiptu in v Indiji.

Iz Indije in iz Egipta se poroča, da prebivalstvo revoltira proti Angležem. V notranjem Egiptu so že iz več krajev izgnali angleške čete. V Kairu so angleški častniki egiptovski domačini izjavili, da bi se ne mogli boriti proti kalifu, če izbruhne vojska med Anglijo in Turčijo. Angleže je ta izjava zelo vznemirila. Vse angleške častnike, ki so v Egiptu doma, so v 24 urah odposlali v Sudan.

Strah Angležev pred izkrcavanjem nemških vojakov na Angleško.

London, 26. septembra. »Times« računa z možnostjo, da se bodo izkrcale nemške čete na Angleško. Isti list je zvedel, da je neki breslavski trgovec obljubil tistemu nemškemu vojaku, ki bi prvi stopil na angleška tla, 30.000 mark.

Oborožena Italija.

Graškim listom poročajo iz Kolina: »Kölnische Zeitung« poroča čez Cürich iz Rima: Po zasebnih poročilih sta zdaj v Italiji pod orožjem letnika 1892. in 1893. v svojem navadnem stanju; odkar je vojska izbruhnila, pa tudi letnika 1889. do 1891. Letnik 1894. je vpoklican pod orožje mesto decembra že oktobra. V tem letniku se nahajajo rokruti. V soboto so pričakovali, da vpokličejo še pet rezervnih letnikov pod orožje, a dotičnega kraljevega dekreta do zdaj še niso izdali. Ti razredi obsegajo letnike 1884. do 1888 in bi bila takvpoklicana vsa aktivna armada prve črte.

LAŠKI KRALJ SE UDELEŽUJE VOJAŠKIH VAJ.

Rim, 26. septembra. Laški kralj, ki si je nedavno levo nogo pri padcu s konja poškodoval, je sedaj popolnoma zdrav in se je dne 25. septembra udeležil vaj rimske divizije na višinah pri Tivoli.

Izprememba nemških poslanikov v Bukareštu.

Dosedanji nemški poslanik v Bukareštu, baron von Waldhausen, ki je odpotoval v Berolin, se več ne vrne. Poslanik v Bukareštu postane baron von Busche, ki ga je že rumunski kralj v avdijenci zaslil.

Rumunija proti Rusiji.

Rumunska vlada je odklonila pritožbo ruskega poslanika, ki se je pritožil, ker je Rumunija prepovedala Rusom prevažati vojske po Donavi v Srbijo.

Turški poslanik zapusti New York.

Washington, 26. septembra. (K. ur.) Turški poslanik je naznanil predsedniku Združenih držav, Wilsonu, da v dveh tednih zapusti Ameriko. Turški poslanik je baje grajal protest, ki ga je vložila Amerika, ker so odpravili Turki eksteritorialne pravice inozemcev.

Ever paša odpotoval v Berolin.

»Temps« poroča, da je Enver paša inkognito v Berolin odpotoval.

Zmešnjave v Mehiki.

Amsterdam. Med mehiškanskim predsednikom Carranzo in generalom Villa so izbruhili pričakovani konflikti. Villa je že pripravljen, da odkoraka v Mehiko. V teh razmerah ameriške čete skoro gotovo ostanejo v Verracruz.

Kolera in kuga.

V Rusijo so iz Švice pozvani vsi zdravniki in medicinci, tudi judje, ker razsaja v Rusiji kolera. Podolsko je že od junija okuženo po kolero. Mobilizacija je kolero tuženo v druge kraje zanesla. »Journal de Geneve« pa poroča iz Neapela, da se je v nekaterih pristaniščih ob Sredozemskem morju pojavila kuga.

Azijska kolera na Dunaju.

Dunaj, 26. septembra. (Kor. urad.) Na Dunaju so bakteriološko dognali na nekem vojaku s severnega bojišča, da ima azijsko kolero. Zbolela je dotična oseba dne 24. septembra.

Še en slučaj kolere na Dunaju.

Sanitetni oddelek notranjega ministrstva obvešča, da se je 25. t. m. na Dunaju bakteriološko dognal še en slučaj azijske kolere. Obol je neki vojak, ki so ga s severnega bojišča pripeljali.

Sedem slučajev kolere na Ogrskem.

Ogrsko notranje ministrstvo izvaja: V Miskolczu, Szatmar-Nemethiju, v Ungvaru in v budimpeštanski Gellertovi bolnišnici so konstatirali po en, v Tokodu pa tri nove slučaje kolere.

Angleške indijske čete obbolele na kolero.

Londonski listi poročajo, da indijske čete zato niso došle v Egipt, ker razsaja med njimi kolera.

Zgornjo Italijo zapadel sneg.

Od srede sem divja na višje ležečih delih Zgornje Italije od Beluna do Jakina strašno neurje in sneži. V nekaterih krajih leži sneg 30 cm visoko; v okolici Florence pri Vallombrosi je padla temperatura 2 stopinj pod ničlo. Nemški parnik Lemnos, ki se, odkar je vojska izbruhnila, nahaja v Jakinu, je vihar močno poškodoval.

Kraljica sv. rožnega venca v Pompejski dolini je naslov knjižice, ki je izšla na 48 straneh, z mnogimi zgledi in čudeži in vsemi potrebnimi molitvami v čast Kraljici sv. rožnega venca. Knjižica, ki ima namen to posebno pobožnost pospeševati in gojiti je vredna, da se splošno razširi. Dobi se za zelo nizko ceno 20 vin. v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

— Kanon-table v mali obliki z velikim tiskom, po kakršnih se je neprenehoma popraševalo, so izšle v založbi »Katoliške Bukvarne«. Tisk je izredno jasen in razločen; pri vsem tem pa znaša velikost srednje table samo 21×28 cm. Cena garnituri znaša 1 K 20 vin., pod celuidom pa 8 K 50 vin.

Gostilna

se sprejme v našem ali na račun z vsjo opravo, najraje kje na deželi. Ponudbe naj se pošljejo upravi »Slovenca« pod Gostilna 2819.

Lepi stanovanji

z dvema sobama, predsobo, kuhinjo ter pritliklinami in vporabo vrta, se odda-ti za novembrov termin v SPODNJI SIŠKI Kolodvorska cesta št. 181. Natančnejše se izve ravnotam. 2822

Dekle

pošteno, dobrih, krščanskih starišev,

izurjeno v vseh strokah gospodinjstva, kuhanja, šivanja itd. išče službe kot gospodinja pri kaki boljši rodbini. Ponudbe pod »Marljiva — 2825« na upravo »Slovenca«.

Trgovski pomočnik

išče službe v kakem večjem kraju na deželi. Vstop takoj. Naslov: »Trgovski pomočnik — 2833« pri upravi »Slovenca«.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Št. 409.

Razglas.

2829

Da se pospeši in olajša poslovanje Delavske zavarovalnice zoper nezgode za Trst, Primorsko, Kranjsko, in Dalmacijo v Trstu, ustanovil se je poseben urad za vovodino Kranjsko v Ljubljani, ki mu bo naloga opravljati nekatere uradne posle v prenešenem delokrogu v zgorajšnjem smislu. Uprava urada je poverjena Okrajni bolniški blagajni ljubljanski, Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje, katera blagajna je pri svojem zdavnem poslovanju vezana na določbe dogovora, ki se je sklenil med njo in imenovano zavarovalnico, ter se glasi v splošnem:

1. Za na Kranjskem bivaajoče člane Delavske zavarovalnice ustanovi se v Ljubljani poslovalnica. Poslovalnici pripada dajanje pojasnil v zadevah delavskega nezgodnega zavarovanja in posredovanje obvešćanja med podjetniki in zavarovanci na eni strani ter Delavsko zavarovalnico zoper nezgode na drugi strani, zlasti pa:

- Sprejemanje predpisanih prijav in naznanil;
- izdaja potrebnih tiskovin in navodila, kako jih izpolniti;
- odrejevanje zdravniških preiskav takih obratnih poškodbancev, ki se na verjeten način izkažejo o svojih odškodninskih zahtevkih, po v Ljubljani nastavljenih zaupnih zdravniških zavarovalnic, ter izplačevanje nateklih potnih stroškov na podlagi od zavarovalnice izdanih določil.

2. Poslovalnica ima svoj sedež pri Okrajni bolniški blagajni v Ljubljani, kateri so prenešeni predmetni pisarniški posli, da jih opravlja po svojem osebuju.

3. Z uradnimi čini poslovalnice se ne predeza v od Delavske zavarovalnice zoper nezgode od slučaja do slučaja izlano odloke.

To se daje na občno znanje z dostavkom, da se poslej lahko poslužujejo na Kranjskem bivaajoči interesi pri svojem obvešćanju z Delavsko zavarovalnico zoper nezgode v Trstu njene poslovalnice v Ljubljani, lahko se pa obračajo slej ko prej tudi naravnost do zavarovalnice v Trstu.

Ta razglas stopi v veljavo dne 1. oktobra 1914.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1914.

Načelstvo.

Ostanki

proda'ajo se vsako

sredo in soboto

krasnega novega zim-skega blaga za obleke so došli na zalogo.

za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju

„HERMES“

bratov Vokač v Ljubljani v Šelenburgovi ul. 5 v prvem nadstropju nasproti pošte.

Ostankne pošiljamo s pošto vsak dan takoj ko dobimo naročilo. Naslov za pisma zadostuje: Podjetje zvezdnih tkanin „Hermes“, Ljubljana S.

Zahtevajte novi cenik od ostankov.

2804

Izurjena kuharica

spodobna tudi za samostojno gospodinjstvo, išče službe pri kakšnem gospodu, ali pa v župnišču. Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod I. St. 68. 2837

Trgovski učenec

2838

se sprejme v trgovini z mešanlm blagom

Josip Divjak, Ribnica.

Učiteljica

na enorazrednici v Ljubljanski okolici (blizu železniške postaje) želi menjati službo z enorazredničarjem. — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca« pod 2839. 2839

Izgubil se je lovski pes „fermač“

2834

v bližini dolenjskega kolodvora. Najdi telj naj ga proti nagradi izroči vratarju hotela pri „Maliču“

Mandelje

more dobaviti, letošnje, sortirano, čisto blago, dalje

dalmatinska vina

od vinogradnikov. Ponudbe naj se zahtevajo od

Poljedelske poslovalnice

Deželnega gospod. odbora kraljevine Dalmacije v Zadru. 2835 3

Mlad uradnik

več slovenske in nemške stenografske ter stroje-pisja in z prak o, želi vstopiti v kako pisarno. — Cenjene ponudbe pod »M. K.« na upravnistvo »Slovenca«. 28 0

Kako se našim državljanom godi na Francoskem.

Neki Hrvat, ki je bil z drugimi Avstrijci še pred začetkom vojne pridržan in interniran na Francoskem, piše:

Nahajamo se v Normandiji, katere bi morda nikdar videl ne bil in bi tega tudi prav nič ne obžaloval. Toda, hvala Bogu, sedaj sem že več tednov tu. Nekoliko dni po proglasitvi francoske mobilizacije, smo bili vsi Avstrijci v Parizu postavljeni pod policijsko nadzorstvo; kdor je imel denar, je lahko stanoval v hotelu, drugi pa smo morali v državna poslopja in se nismo smeli gani iz njih. Vsi protesti so bili popolnoma odveč in hitro smo se prepričali, da je v vojni vse mogoče, zato smo se udali v svojo usodo. Kaj tudi hočeš? Čez sedem dni so nas lepo naložili v štiri posebne brzovlake kakor se za gospodo spodobi in nas avstrijske podanike — bilo nas je krog 4000 — odpravili na vse vetrove. Spravili so nas po raznih mestih po več ali manj skupaj; mislim pa, da je naša kolonija tu v Seezu najmanjša, ker nas je samo 200. Kolikor manj, tem bolje, da se nas oblasti in prebivalci ne naveličajo in z nami vendarle nekoliko bolje postopajo.

Dolgočasno je brez dela pa tudi brez — denarja. Za one, ki imajo denar, je že še kako, ker si razen menaže še lahko kaj kupijo za pod zobe, revežem pa kakor nikjer tako tudi tu ni dobro. Vse, kar nam je gosposkega ostalo, je to, da lahko dolgo spimo, kajti kolikor dlje spiš, toliko manj zdehaš do večeri, ko se smeš ali bolje moraš zopet vleči. Ob 9. nas že čaka policija, prestejejo nas ne vem polikokrat, potem nam dajo izkaznice, s katerimi dobimo opoldne kosilo in zvečer nekaj takega kakor večerjo. Jedilni list je zelo enostaven: Ako je opoldne leča, potem je zvečer grah, jutri bo pa obratno, morda s tem razločkom, da bo namesto graha fižol. Imeli smo nekaj potov krompir in tedaj je vladalo v koloniji pravo božično veselje. Zjutraj ne dobimo ničesar. Ne vem ali je v Normandiji taka moda, ali pa velja to samo za nas. Kdor ima kak sous, si kupi kruha, kdor nima nič, ta gre do obeda zevati v mestni park.

Iz mesta ne smemo nikamor, a kdor gre, je obtožen kot špijon in bi utegnil biti ob glavo. Potikamo se po malih ulicah in po parku, kjer nas že vse ptice poznajo. Ker nimamo kruha, da bi jim ga drobili, si kratimo čas na ta način, da lovimo »mance«, v veliko veselje otrok, ki jih je poln park. Tem otrokom moramo služiti tudi kot nazorno sredstvo pri patriotski vzgoji, kajti varuhinje otrok kažejo na nas s prstom in pravijo otrokom, da smo »sovražniki francoske domovine«. K sreči se otrokom ne zdimo nič nevarni in se nas prav nič ne boje.

To je približno program celega dne do sedmih zvečer, ko moramo zopet na policijo, da se uverijo, če se ni kdo izgubil čez dal. Potem nam dajo večerjo in nato gremo spat. Kako spimo, niti ne vprašajte. Glavno je to, da imamo dvanajst ur na dan za spanje, tako da se človek naspi, četudi ga stenice (ki so tudi mobilizirane!) nešteto krat zbude, ali pa se mora obračati vsled trdega ležišča. Kolikokrat se v takih trenutkih človeku vrača misel na dom, koliko tihih želja se oglašajo po njem! Da bi se že skoro vse to zvršilo — mi smo siti francoskega gostoljubja!

Kako se je angliško-japonska pogodba izvedla?

Milanskemu »Secolu« poroča njegov londonski dopisnik zanimivosti o angleško-japonskih pogajanjih, predno je izročila Japonska ultimatum Nemčiji. Japonska je izjavila, da stavi ultimatum Nemčiji en dan pozneje, ko Anglija Nemčiji vojsko napove. Angleži so pa Japonski svetovali, da naj še počaka, ker bi lahko na Združene države japonski ultimatum neugodno vplival. Medtem, ko so se Angleži z Združenimi državami pogajali, so pa od Nizozemske zahtevali, naj odločno izjavi, da bo svojo deželo z orožjem branila, če bo poizkusila Nemčija nizozemske meje prestopiti. Nizozemska ni angleške zahteve odklonila, a odgovor ni bil tako točen in odločen, kakor so ga Angleški diplomati zahtevali. Medtem so se Angleži sporazumeli s Združenimi državami (?) in Japonci so odposlali Nemčiji ultimatum. Anglija je na to Nizozemsko obvestila; če ji v odločilni obliki ne naznani, da se bo eventuelni kršitvi njenega ozemlja z vsemi sredstvi ustavila, obstoja nevarnost, da izgubi svoje kolonije na Daljnem Vzhodu. Nizozemska je bila na to prisiljena, da je podala izjavo v tisti obliki, ki jo je Anglija zahtevala.

Avstrijski Irdnjavski lopovi pred Maubeucom.

Dr. Hans Stieglant, avstrijski rezervni poročnik pri trdnjavski artiljeriji, v civilnem življenju odvetniški koncipient na Dunaju, se je udeležil obleganja in napada na francosko trdnjavo Maubeuge; o tem boju je pisal med drugim:

Učinek naših bomb je bil strahovit. V Bouisoiru, prvi utrdbi, na katero smo namerili naše topove, je prebila naša bomba en oklopni stolp, potem 10 m debel nasip zemlje, od ondi je šla dalje in prodira skozi dva metra debel zid v prostor za moštvo, kjer je eksplodirala. Pritisk je bil tolik, da je 30 m oddaljeni oklopni stolp za opazovanje dvignilo iz tal in ga vrglo 10 m daleč.

Še strašnejši je bil učinek naših topov v Cersontaine. Ondi so bili nasipi zemlje nekoliko slabejši. Na štiri, pet mestih so padle naše bombe od zgoraj navzdol, uničile vsa nadstropja in prodirle v kleti! Bilo je strašno gledati. V teh razvalinah je moralo poginiti silno mnogo Francozov, ker se še danes širi izpod njih grozen mrliški smrad. Ni bilo še mogoče spraviti mrtvecev izpod razvalin. Ondi so morale poginiti cele posadke posameznih fortov.

Pregledal sem razrušeno municijsko skladišče. Eksplozija je bila tako strašna, da so popokali dva do tri metre debeli zidovi. Opustošenja, ki so jih tu izvršile naše bombe, so nepopisna. Kratko: vse je popolnoma uničeno.

Ti strahoviti učinki naših topov so morali na poveljnika v Maubeuge tako silno vplivati, da se je odločil za takojšnjo predajo. Saj bi bilo drugače popolnoma nerazumljivo, da bi se predala posadka 48.000 mož, ki jo je oblegalo komaj 10.000 vojakov.

Bil je pretresljiv prizor, ko so po odhodu Francozov prve nemške čete krenile proti trdnjavi, nemška vojaška godba je pa nam na čast zasvirala Radetzkyjevo koračnico. Prišlo so nam solze v oči. Po tako dolgem času zopet enkrat avstrijska glasba in to v takem svečanem trenutku!

K samomoru angleškega majorja Yale.

Torgau, 24. septembra. »Liebenwerdaer Kreisblatt« poroča o samomoru pobeglega angleškega štabnega častnika Charlesa Alice Yate od yorkshirskega pehotnega polka naslednje podrobnosti: Tovarniški ravnatelj Schülze iz Brotterwitz, ki se je ob 10. dopoldne s kolesom odpravil v Lehnendorf, je za opekarno v Martinskirchnu opazil nekega tujega človeka, ki je vzbujal pozornost zlasti zato, ker je bil gologlav. Medtem je prišlo več delavcev, nakar so tujca ustavili in začeli izpraševati. Takoj se je pokazalo, da je sumljivi neznanec inozemec, ki je pa znal nemški. Ker ni imel pri sebi nobenih izkazilnih papirjev in je bil sploh sumljiv, so mu sneli plašč in opazili, da nosi tujec čez ramo obešeno fino ročno torbico. Odprli so torbico in začeli preiskovati vsebino, medtem je tujec nenadoma potegnil britev in si prerezal vrat. Zazibal se je še par korakov naprej, nato se pa zgrudil in bil kmalu mrtel. V torbici se je nahajalo veliko luksurijskih predmetov za vsakdanjo rabo, posebno pozornost pa so vzbujale popisane pole papirja. Pokazalo se je, da je bil tujec Anglež. Nemudoma se je poslalo obvestilo garnizijskemu poveljniku v Torgau, ki je takoj telefonično odgovoril, da je ponoči ušel en angleški vojni ujetnik — major Yate. Dasi tujec ni imel pri sebi nobenih izkazil, je bilo takoj jasno, da je on pobegli major. Od svoje vojne obleke je imel na sebi očitno samo še rjave čevlje na zadrgo, medtem ko si je moral plave delavske hlače, ki so ravno tako kakor čevlji pričale o dolgi ponočni hoji čez grm in strn, in temni obnošeni plašč preskrbeti šele za beg. Razen angleškega denarja je imel pri sebi nekaj sto nemških mark v bankovcih. Najbolj je pa vzbujalo pozornost, da je tujec imel pri sebi od druge roke pisano potovnico, glasečo se na Mühlberg-Roderau-Meissen-Kotzschenbroda-Draždane. Mrtvega Angleža so pokopali v Mühlbergu. Ker so ravno tisti dan sprejemali delavce v tovarni v Brottewitzu, je bila deželna cesta polna kolesarjev. Anglež je iz tega najbrže sklepal, da vsi ti ljudje njega zasledujejo ter si končal življenje.

Milijonske preseljevanje na Južno Francosko.

O izseljevanju Pariza in severozahodnih francoskih provinc poroča nek očividec listu »Neue Zürcher Zeitung« sledeče: Več stotisoč prebivalcev je bivalo v vojaški coni v barakah in enonadstropnih hišah, ko je guverner odredil, da se mora vojaške cone izprazniti in poslopja porušiti. S tem se je

pričelo po nekaterih pariških cestah izseljevanje, žalostnejše, kot si je moremo misliti. Možje, žene in otroci, gredo sredi svojega skromnega imetja, kar so pač mogli vzeti seboj, nasproti negotovi bodočnosti in bedi. Domače živali, katerih niso mogli vzeti seboj, so spustili. Tako tavajo okoli in vojaki bližnjih utrdb si vzemo sedaj kako kokoš, sedaj kakega kunca za svojo kuhinjo. Med tem ko se pomika ta žalostni sprevod počasi naprej, se jim pridružujejo množice, ki so došle po železnici iz Belgije in severne in severozahodne Francoske. Vse beži v južnozahodne francoske okraje. In to se vrši že štiriinajst dni brez prenehanja. Do 7. septembra se je izselilo na južnozahodno Francosko že okoli poldrug milijon prebivalstva. Kako bodo pač te ogromne množice preskrbovali z živim?

Kako izgleda v Löwnu?

Umetniški konservator nemškega generalnega guvernerja v Bruslju poroča, da je v Löwnu natančno pregledal cerkve, mestno hišo, knjižnice in druge zanimivosti. Vse umetnosti se nahajajo pod poveljnikovim nadzorstvom v mestni hiši, ki ni čisto nič poškodovana. Streha cerkve sv. Petra je močno poškodovana. Popolnoma nepoškodovane so cerkve sv. Mihaela, sv. Jakoba s Hubertovo kapelo in cerkev sv. Jerdri. Zunanje stene lepe knjižnice so močno poškodovane, a jih bodo lahko popravili. Uničena je približno šestina mesta. Hiše okoli mestne hiše in cerkve sv. Petra so železničarji na ukaz mestnega poveljnika razstrelili, da ni požar mestne hiše in cerkve dosegel. Dierick Boutsovi sliki »Zadnja večerja« in »Sveti Erazem« sta nepoškodovani ohranjeni. Razdrta poslopja, iz katerih se je streljalo, so moderne, zasebne hiše brez vsake umetniške zgodovinske vrednosti. V cerkvi sv. Pavla je nekoliko le eno okno poškodovano. Cerkevnege zaklada in muzejev se Nemci niso dotaknili. V Higu je ostala kolegialna cerkev nepoškodovana; štiri omare z relikvijami so, kakor je duhovščina izpovedala, prepeljali v Antwerpen.

Koliko morajo Francozi plačati vojne odškodnine?

V nekem zelo zanimivem članku se je prejšnji ravnatelj neke prve nemške banke postavil na stališče, da bi morali Francozi plačati 40 milijard mark vojne odškodnine. Ne glede na to, da je prežgodaj piti na medvedovo kožo, zatrjuje neki list, da je ta vsota po sodbi merodajnih krogov preveč nizka. Že leta 1871. bi lahko Nemci zahtevali mnogo več, da jih niso mednarodni finančniki slabo informirali o pomožnih virih Francije. Drugi zmagovalci niso nikdar vprašali, koliko more premagane, ne da bi trpel trajno škodo, plačati, temveč je naložil kratkoma vsoto, ki se mu je zdela primerna. In sedaj bodo morali Francozi plačati tudi za svoje zavezniške. V merodajnih krogih smatrajo odškodnino po 100 milijard za pogoj, od katerega se ne sme odstopiti pod nobenimi razmerami.

Angleške odredbe proti nemški trgovini.

Angleška vlada je prepovedala, ko je vojska izbruhnila, kupčevati s sovražnikom. Ker so o izvajanju te prepovedi nastali dvomi, je vlada oficielo pojasnila: 1. Da se more razsoditi, kakšne kupčije so dovoljene z inozemskimi trgovci, je važno, da se na to pazi, kje da stanuje inozemski trgovec in kje da trguje; njegovo državljanstvo se pri tem ne vpoštevata. 2. Redno naj se ne ugovarja, če angleške trdke kupčujejo s takimi nemškimi ali avstrijskimi trdkami, ki so v nevtralnem ali v britskih ozemljih naseljene. Kupčevati je prepovedano le s trdkami, ki so nastanjene v sovražnikovi deželi. 3. Če ima trdka glavno trgovino v sovražnikovi deželi, podružnico pa v nevtralnem ali v britskem ozemlju, je dovoljeno kupčevati s podružnico izvzemši prepovedi v posa-

meznih slučajih, dokler se v dobri veri kupčuje le s podružnico in ni s kupčijo v zvezi tudi glavna trgovina. 4. Kupčijski sklepi, ki so se sklenili s trdkami v sovražnikovi deželi, predno je vojska izbruhnila, se ne smejo izvesti, dokler traja vojska. Plačila, ki bi se morala vsled takih kupčij izplačati, se med vojsko ne smejo plačati. Če pa gre za plačila že dobavljenega blaga ali za že izvedene usluge, plačilo ni ovirano. Če so pred vojsko sklenjeni sklepi odgojeni ali končani, je pravno vprašanje, ki je od posebnih okoliščin odvisno. V dvomljivih slučajih se morajo britske trdke posvetovati s svojimi pravnimi zastopniki. Vlada si pridrži pravico, da izda še strožje predpise in prepovedi v državnem interesu.

Berolinske in dunajske krasne novosti
v konfekciji za dame iz deklince, največja izbira oblek za gospode in dečke, ravnokar dospela.
Ljubljansko - prej angleško - skladišče oblek
O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg 5-6.
Priznana najnižje cene.

Mladika.
Vpisovanje na ljudski šoli »Mladika« bode 1. oktobra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne. Vpisovalo se bode v pritličju Narodnega doma.
Šolsko leto 1914/15 se prične dne 3. oktobra t. l. s slovesno službo božjo v Trnovski cerkvi.
2782 **Vodstvo.**

VINO je zelo poceni, ker je še mnogo starega in se bliža novo. Kdor ga želi naročiti, naj se obrne na 2103
Ano Maljavac, Roč-Istra.

Amalija Slatner daje (2820)
pouk na glasovir
doma od 2.—3. pop. - Jurčičev trg 2., 1.

Iščem zanesljivega delavca
kateri se spozna tudi v mlinarskem obratu. Ponudbe pod M. J. na upravo lista. 2830 3
Išče se v vseh strokah trgovine z žanimi me blagom dobro izurjena

trgovska sotrudnica
Naslov pove uprava lista pod št. 2826. (Znamka za odgovor!) 2826 3
Iščem zanesljivega, vojašine prostega

strojnika
kateri se spozna tudi pri električni razsvetljavi in akumulatorjih. Ponudbe pod M. J. na upravo lista. 2831 3

Dvoje stanovanj
se odda po primerni ceni v Naklem štev. 45, blizu kolodvora in cerkve poleg državne ceste, eno v prvem nadstropju, drugo v pritličju, vsako obstoječe iz 2 sob, 1 kuhinje z vodovodom, ter kleti, pripravno za kakega vpokojenca. Na željo se odda tudi vrt. Natančnejša pojasnila pri V. Črnilec-u, Naklo pri Kranju. 2824

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10

Specialna trgovina za pletenine in trikotažo.

395

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, sviterji, telovniki, triko-jopice, srajce, in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.

Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče.

Plašči in predpasniki za strežnice rdečega križa. Volna za plesti.

Dobro vpeljana špecerijška trgovina

se odda v najem s 1. novembrom
v zelo prometnem kraju v Ljubljani.
Več se polze v trgovini **Fran Babič**
na Dolenjski cesti. 2811 3

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja
po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Ema Sinkovec

Ljubljana, Stari trg št. 8

priporoča svojo raznovrstno zalogo
perila, bluz,
pletenin domačega izdelka
ter potrebščin za šivilje.
Podpletanje nogavic.

Najnižje cene. — Točna postrežba.
2788

Sanatorij Elizabetišče

za notranje, kirurške in ženske bolezni (bol. po-
strežba sester križark).
Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerne. V
sanatoriju moderno kopališče z vsemi zdravilnim
pripomočki.

Poljanska c. 16.

Telefon št. 141

Med

zlatorumen trčan, za-
jamčeno čist v deži-
cah s 4 1/2 kg vsebine
razpošilja po K 8-50.

Čebelarica 3944
Ilirska Bistrica.

Zaradi smrti gospodarjeve se odda takoj v
najem v št. Vidu pri Ljubljani enonadstropna

HIŠA

Ali tudi posamezno stanovanje. Pred hišo je vrt
za zelenjavo. 2760 3
Več o tem se izve pri Ani Porenta v št. Vidu
pri Ljubljani št. 61.

Ivan Gržinič, trgovec, p. Roč-Istra, Hum
priporoča svojo veliko zalogo

vina in brinja.

Vzorci na zahtevo franko. Cena po dogovoru.

VINSKI SODI

v veliki množini, razne velikosti, skoraj novi,
dalje sesatka za pretakanje vina z 20 m dolgo
cevjo je naprodaj v Trnovem št. 11, Notranjsko.
Pripravno za trgovca začetnika. 2632 2350

česplje in hruške

(tepke), kupuje in plača po najboljši ceni

M. ROSNER & Co.

veležanjska sadja v Ljubljani,
zraven pivovarne „Union“.

žalnih klobukov

Otvoritev filialke

Dvorni trg št. 1.

2813 1

Naznanjam cenjenim damam tu in na deželi

otvoritev filialke

Dvorni trg št. 1

modne trgovine s klobuki za dame
in deklice, kakor tudi za čepice in
vse druge v mojo obrt spadajoče stvari.

Ana Stuchly - Maschke

glavna trgovina Židovska ulica 3.

Cene znano nizke.

Izboljšajte

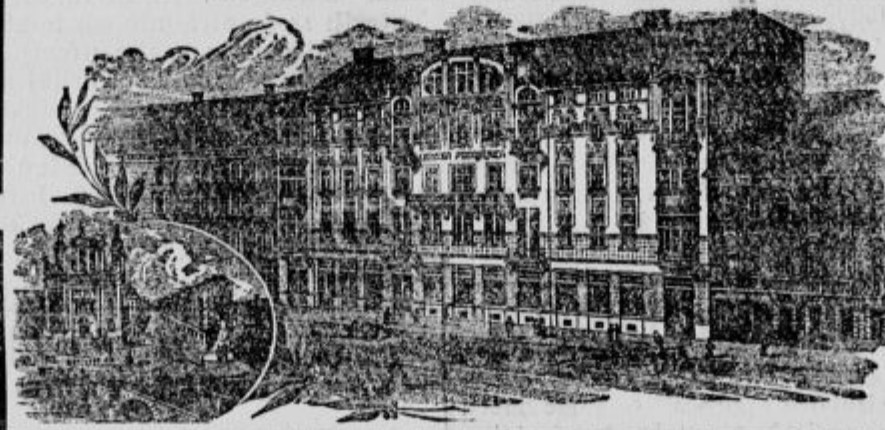
promet v svoji gostilni z
najboljšim in najcenejšim

češkim budjeviškim

delniškim pivom plzenskega tipa.

Zahtevajte ga v vseh ljubljanskih gostilnah, v grand hotelu „Balkan“
v Trstu, v hotelu „Lacroma“ v Gradežu, v palačah prv. hrvatske šte-
dione v Zagrebu in „Napredak“ v Sarajevu, Beranek v Banjiluki itd.

Informacije daje češka delniška pivovarna v Čeških Budejovicah,
Reza Rohrmann v Ljubljani in Bogumil Ponka v Trstu. 3453

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Mikloičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni
hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvi

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadržniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4 3/4% brez
kakega odbitka, tako da sprejme
vložnik od vsakih vloženih 100 K
čistih obresti 4.75 kron na leto.
Stanje vlog je bilo koncem marca
1913 čez 22 milijonov kron. Za
nalaganje po pošti so poštnohnan.
položnice brezplačno na razpolago.

Načelnstvo.

Najcenejši nakupni vir volne za pletenje

vseh kakovosti.

Izdelovanje životnih pasov,
nogavic, snežnih čepic,
zimskih zapestk in
kolenogre cev.

Toni Jager

Ljubljana, Židovska ulica 5.

2781

Učenec

špecerijske stroke se sprejme pri
IVAN KRIVCU, trgovcu, Du-
najska cesta, Ljubljana. 2823

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelo-
vodov ter instalatler vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priporoča se slavemu občinstvu za izvrše-
vanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškimi, francoskimi in tuzemskimi
skrijem z

asbest-cementnim škrijem (Eternit) patent Hattschek
z izbočno in ploščnato opeko, lesno-ce-
mentno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska
dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Prostovoljno brezplačno in poštne prosto.

30

Ženitna ponudba.

Vdovec, 37 let star, čedne zunanosti, značajan in iz-
obražen obrtnik, posestnik z 20.000 K vrednim premoženjem,
v lepem kraju na deželi, želi tem polom znanja v svrhu
ženitve z izobraženo in zdravo gospodično ali vdovo brez
otrok ter zmožno slovenskega in nemškega jezika in 4000
do 8000 K premoženja, katero se lahko obdrži ali vnjiži.
Resne ponudbe (s sliko, katere se vrne) v zaprtem ovitku
z naslovom „Planinski raj 2801“ naj se pošljejo do dne
1. oktobra na upravo „Slovenca“. Za tajnost jamčim. Ano-
nimna pisma v košaro. 2801 3

Zlate svetilje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil sred-
stvo

Seydlin
Izdajatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Pritlična hiša

v mestu ali predmestju v Ljubljani s 3 ali z
4 sobami, kuhinjo in pritliklinami, z ograjenim
vrtom in dvoriščem, oziroma stanovanje zgoraj
navedenim prostorom primerno, se išče v na-
jem. — Ponudbe se prosijo pod „Hiša št. 400“ na
upravnishvo „Slovenca“. 2679

Brzjavke:

Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, **Vogel Marijin trg — So. Petra cesta.** Delniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shr-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-
nje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. avgusta 1914 82.338.131 K.
31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236.633.922 —.